

मराठी दैनिक

मराठी एकीकरण

मराठी मायबोलीचा अभिमान जोपासणारे एकमेव पत्र

○संपादक : डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक

○उप संपादिका : .सौ. प्रीती दिपक नाईक ○कार्यकारी संपादक : श्री. विनोद दशरथ भेटे

बातमीपत्र

● वर्ष -०५ ● अंक-१७ ● मुंबई, सोमवार, १८ ऑगस्ट २०२५ ● पृष्ठ-८ ● मूल्य-५ रु.

MARATHI EKI-KARAN BATMIPATRA

मुंबईत सगळीकडे पाणीच पाणी

राज्यात मुख्यधार पावसाने घेतला सहा जणांचा बळी

पोलिसांचा अलर्ट • पुण्यासाठी रेड अलर्ट

■ बातमी / लेख, प्रीती दिपक नाईक

राज्यात सलग दुसऱ्या दिवशी मुसळधार पावसाने थैमान घातले असून विविध दुर्घटनांत सहा जणांचा मृत्यू झाल्याची माहिती समोर आली आहे. यामध्ये विदर्भात चौघांचा बळी गेला असून मराठवाड्यात भिंत पडून दोघांचा मृत्यू झाला आहे. हवामान विभागाने पुण्यासाठी रेड अलर्ट तर मुंबईसह कोकण-विदर्भातील अनेक जिल्ह्यांसाठी ऑरेंज अलर्ट जारी करून जोरदार पावसाचा इशारा दिला आहे. अनेक ठिकाणी घरांची पडझड,

शेतीमालाचे नुकसान तसेच पशुधनही दगावले आहे.

हवामान विभागाचा इशारा

हवामान विभागाने पुणे जिल्ह्यासाठी रेड अलर्ट तर मुंबई, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, सातारा, कोल्हापूर तसेच यवतमाळ, चंद्रपूर, गडचिरोली या विदर्भातील जिल्ह्यांसाठी ऑरेंज अलर्ट जारी केला आहे. तर मुंबई, रायगड, रत्नागिरी, ठाणे अलर्ट जारी करून जोरदार पावसाचा इशारा दिला आहे. अनेक ठिकाणी घरांची पडझड,

विदर्भ व मराठवाड्यात पाऊसचा जोर

विदर्भातील अनेक जिल्ह्यांत पुरवठा परिस्थिती निर्माण झाली आहे. अमरावती, अकोला, वाशीम, बुलढाणा, भंडारा आदी जिल्ह्यांमध्ये अतिवृष्टी झाली. यामध्ये चार जणांचा बळी गेला असून दोन जण बेपत्ता आहेत व तीन जण जखमी झाले आहेत. मराठवाड्यात धाराशिव जिल्ह्यातील कळंब तालुक्यात मांजरा नदीला आलेल्या पुरात एक शेतकरी वाहून गेला. तसेच भिंत पडून दोघांचा मृत्यू झाला आहे.

मुंबईत विक्री पाऊस

मुंबईत मागील २४ तासांत (शुक्रवारी सकाळी ८.३० ते शनिवारी सकाळी ८.३०) तब्बल २४४.७ मिमी पावसाची नोंद झाली. हा मागील पाच वर्षांतील सर्वाधिक पाऊस आहे. यापूर्वी ऑगस्ट २०२० मध्ये २६८.६ मिमी पावसाची नोंद झाली होती.

समुद्र खळलेला झ मच्छीमारांना इशारा

कोकण किनारपट्टीवर १७ ते २० ऑगस्टदरम्यान ५०-६० किमी/ताशी वेगाने

वारे वाहणार आहेत. त्यामुळे मच्छीमारांना समुद्रात न जाण्याचा सल्ला हवामान विभागाने दिला आहे.

तलाव व धरणे ओसंडली

सांताक्रुससह मुंबईत झालेल्या मुसळधार पावसामुळे मुंबईकरांना पाणीपुरवठा करणारा तुळशी तलाव ओसंडून वाहू लागला आहे. तसेच मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या सातही धरणांमधील पाणीसाठा ९०% वर पोहोचला असून मुंबईकरांचे पाण्याचे टेन्शन आटोपशीर झाले आहे.

मुंबईतील परिस्थिती

मुंबई आणि उपनगरांमध्ये पावसाचा जोर कायम असून अनेक सखल भागांत पाणी साचू लागले आहे. मात्र मुंबई महापालिका आणि पोलिस प्रशासन पूर्णपणे अलर्टवर असून नागरिकांना अत्यावश्यक कारणांशिवाय घराबाहेर न पडण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. महाराष्ट्रात पुढील काही दिवस मुसळधार पावसाचा इशारा असून प्रशासनाने सर्व नागरिकांना सतर्क राहण्याचे आवाहन केले आहे.

किनारपट्टीला 'एरिन' चक्रीवादळाचा धोका, हवामान विभागाचा अलर्ट

राज्यात अनेक जिल्ह्यांना मुसळधार पावसाने तडाका दिलाय. अटलांटिक महासागरातून येणारे 'एरिन' चक्रीवादळ आता वेगाने पुढे सरकत आहे. त्यामुळे हवामान खात्याने याबाबत गंभीर इशारा जारी केला आहे, कारण हे वादळ पुढील काही दिवसांत आणखी तीव्र होण्याची शक्यता आहे. अरबी समुद्र आणि बंगालच्या उपसागरात कमी दाबाचा पट्टा निर्माण झाल्याने किनारपट्टीवरील राज्यांमध्ये येत्या सात दिवसांत मुसळधार पाऊस आणि जोरदार वाऱ्यांचा अंदाज आहे.

समुद्रात खोलवर घडणाऱ्या बदलांमुळे वाऱ्यांच्या दिशा

अचानक बदलल्या असून, त्यांचा वेगही वाढला आहे. ही संकटाची पूर्वसूचना असल्याचे तज्ञांचे मत आहे. अमेरिकेच्या राष्ट्रीय चक्रीवादळ केंद्राने (NHC) शुक्रवारी रात्री उशिरा दिलेल्या माहितीनुसार, 'एरिन' हे वादळ रविवारपर्यंत अती तीव्र चक्रीवादळात रूपांतरित होण्याची शक्यता आहे. या पार्श्वभूमीवर हाय अलर्ट जारी करण्यात आला आहे.

वादळ सध्या लीवर्ड बेटांच्या उत्तरेकडे सरकत असून, येत्या २४ तासांत अँगुला, सेंट मार्टिन, सेंट बाथेलेमी, साबा, सेंट युस्टाटियस आणि सेंट मार्टिन या भागांमध्ये उष्णकटिबंधीय वादळाची परिस्थिती निर्माण होऊ शकते. हवामान खात्याच्या अंदाजानुसार, 'एरिन' हे चक्रीवादळ उत्तर लीवर्ड बेटे, व्हर्जिन बेटे आणि प्यूर्टो रिकोच्या अगदी जवळून जाण्याची शक्यता आहे.

या क्षेत्रासह टर्क्स आणि कैकोस तसेच आग्नेय बहामास यांना सतर्क राहण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. सध्या तरी हे वादळ दक्षिण फ्लोरिडापासून बरेच दूर आहे आणि तिथे धडकण्याची शक्यता कमी आहे. मात्र, फ्लोरिडापासून न्यू इंग्लंड आणि अटलांटिक कॅनडापर्यंतच्या किनारपट्टीवर उंच लाटा आणि धोकादायक रिप करंट्सचा धोका आहे.

किंगज सर्कल, अंधेरी, दादर तुंबलं

कार्यालयात तत्काळ हजर राहून समन्वय साधावा. कोणतीही आघातकालीन परिस्थिती उद्भवल्यास १०० / ११२ / १०३ डायल करा, असे मुंबई पोलिसांकडून जारी करण्यात आलं.

मुंबईत सकाळपासून मुसळधार पावसाळा सुरुवात झाली असून मुंबईला रेड अलर्ट जारी करण्यात आलं आहे. एकीकडे मुंबईसह राज्याभरात दहीहंडीचा उत्साह पाहायला मिळत आहे तर दुसरीकडे पावसाने देखील चांगलाच जोर धरला आहे. मुसळधार पावसामुळे प्रशासन सज्ज झालं आहे. भारतीय हवामान विभागाकडून पावसाचा अलर्ट देण्यात आला असून रात्रभर सुरू असलेला पाऊस अजूनही सुरू असून पावसाचा जोर वाढल्याचे चित्र आहे. यामुळे आता नागरिकांना पोलिसांकडून अत्यंत मोठा इशारा देण्यात आला आहे. सध्या मुंबईमध्ये सुरू असलेला पाऊस व हवामान विभागाने दिलेल्या इशऱ्याच्या अनुरूपाने नागरिकांनी अत्यावश्यक कारणांशिवाय घराबाहेर जाणे टाळवे. तसेच समुद्रकिनारी व सखल भागात जाणे टाळा, असा थेट इशारा मुंबई पोलिसांकडून देण्यात आलाय. या पार्श्वभूमीवर, महानगरपालिका आयुक्त तथा प्रशासक भूषण गग्राणी यांनी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे सहआयुक्त, उपायुक्त, सर्व प्रशासकीय विभागाचे (वॉर्ड) सहायक आयुक्त, तसेच संबंधित सर्व अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या संबंधित

मुंबईतील पावसाचा परिणाम मुंबई लोकलवर झाल्याचे बघायला मिळतंय. पावसाचा मध्य रेल्वेच्या वाहतुकीवर परिणाम झालाय. छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनसकडे येणाऱ्या गाड्या १५ मिनिट उशिराने धावत आहेत. किंग सर्कल परिसरात पाणी असून अनेक वाहने यामुळे रस्त्यावरच बंद पडली आहेत. हार्बर मार्गावरील रेल्वे ट्रॅकवर देखील पाणी साचले आहे. काल रात्रभर पडलेल्या पावसामुळे मुंबईच्या अनेक सखल भागात पाणी साचले असल्याचे चित्र सध्या बघायला मिळतंय. चेंबूर ते कुर्ला दरम्यान च्या रेल्वे ट्रॅकवर पाणी साचल्यामुळे ट्रेन थांबत थांबत जात आहेत. हार्बर मार्गावरील वाहतूक ही १५ मिनिटांने उशिरा ने सुरू आहे. सायन स्थानकातील रेल्वे रुखलगत पाणी साचल्याने घाटकोपरच्या पुढे रेल्वे वाहतूक संतगतीने सुरू आहे. हार्बर रेल्वे मार्गावरील वाहतूक सध्या संथ गतीने सुरू आहे. चुनाभट्टी रेल्वे स्थानकांमधील रेल्वे ट्रॅकवर मोठ्या प्रमाणात पाणी साचल्याच दृश्य पाहायला मिळत आहे. पुढील २४ तास पावसाची अशीच स्थिती राहण्याची शक्यता आहे.

मुसळधार पाऊस, खेड-दापोली रस्ता बंद, असोडमध्ये रस्ता वाहून गेला

दापोली तालुक्यातील वाकवलीझुड-न्हावरे मुख्य रस्त्यावर असणाऱ्या असोड गावातील एसटी स्टॅंडवरून कुंभारवाडीकडे जाणारा रस्ता व मोरी अतिवृष्टीमुळे पूर्णपणे वाहून गेला आहे. रस्ता वाहून गेल्याने कुंभारवाडी आणि काही वस्त्यांचा गावाशी संपर्क तुटला आहे. याच मार्गाने नळपाणी योजनेकडे जाण्याची सोय असल्याने पाणीपुरवठाही विस्कळीत झाला आहे. हा रस्ता वाकवलीझुड-असोड-झुड-न्हावरे मेन रोडला जोडणारा असून कायमच वाहतुकीने गजबजलेला असतो. दोन वर्षांपूर्वी याच रस्त्याचे डांबरीकरण झाले होते. त्यावेळीच मोरीच्या ठिकाणी पुलाची मागणी ग्रामपंचायतीने केली होती. तसेच मार्च २०२३ पूर्वी जिल्हा परिषद विभागाकडेही लेखी पत्राद्वारे मागणी पोहोचविण्यात आली होती. मात्र अद्याप मंजुरी मिळलेली नसल्याने ही आपती ओढवली असल्याचे ग्रामस्थांचे म्हणणे आहे. याठिकाणी जाऊन ग्रामपंचायतीचे सरपंच, उपासरपंच, तसेच सदस्य व गावातील ग्रामस्थांनी पाहणी केली आहे. याबाबत जिल्हापरिषद दापोली बांधकाम विभागाच्या अधिकाऱ्यांशी संपर्क केला असता ते म्हणाले की, सदरचा रस्ता हा असोड ग्रामपंचायतीच्या अंतर्गत असून याघटनेची माहिती घेतली जाईल व सध्या स्थितीत तात्पुरत्या स्वरूपात रस्ता उपयोजना करून दिल्या जातील जेणेकरून नागरिकांची गैरसोय होणार नाही असे संबंधित अधिकाऱ्यांकडून सांगण्यात आलं आहे.

मुंबई-ठाण्यात दहीहंडीच्या अपघातात ३९ जखमी

■ मुंबई । प्रतिनिधी, दहीहंडीच्या थरात मुंबई आणि ठाण्यात अनेक ठिकाणी अपघातांच्या घटना घडल्या असून आतापर्यंत मुंबईत ३० आणि ठाण्यात ९

गोविंदा जखमी झाल्याची माहिती समोर आली आहे. मुंबईतील केईएम रुग्णालयात ५, नायर रुग्णालयात १, ट्रॅमा रुग्णालयात २ तर संलग्न रुग्णालयांमध्ये ४ अशा एकूण ३० गोविंदांवर उपचार सुरू आहेत. यापैकी १५ जणांना प्राथमिक उपचारानंतर घरी सोडण्यात आले असून उर्वरित १५ गोविंदांवर उपचार सुरू आहेत. सर्व जखमींची प्रकृती स्थिर असल्याचे रुग्णालय प्रशासनाने कळवले आहे. दरम्यान ठाण्यात देखील विविध दहीहंडीच्या ठिकाणी धरावर थर रचताना अपघात घडले. यात ९ गोविंदा जखमी झाले असून त्यामध्ये लहान मुलांसह तरुणांचा समावेश आहे. यातील ४ गोविंदांना ठाणे जिल्हा शासकीय रुग्णालयात तर ५ जणांना ठाणे महापालिकेच्या कळवा येथील छत्रपती शिवाजी महाराज रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. जखमींमध्ये मुंबई आणि ठाण्यातील नागरिकांचा समावेश असून रुग्णालय प्रशासनाकडून मिळालेल्या माहितीनुसार काही जणांच्या डोक्याला, हाताला आणि पायाला गंभीर दुखापती झाल्या आहेत.

निवडणुकीचे काम करण्यास आशा सेविकांचा नकार; निवेदनाद्वारे पालिका प्रशासनाला इशारा

■ मुंबई । प्रतिनिधी,

मलेरिया, डेंग्यू या आजारांचे सर्वेक्षण करणे, विविध आजारांनी ग्रस्त रुग्णांची माहिती गोळा करत ती आरोग्य केंद्राला उपलब्ध करून देणे अशा कामांची जबाबदारी आशा सेविका पार पाडत असतात. रोज साधारणपणे ६ ते ७ तास काम करावे लागते. त्यात त्यांना मिळणारा मोबदला तुटपुंजा असून तोही वेळेवर मिळत नाही. तरीही आशा सेविका आपली जबाबदारी चोख बजावतात.

मात्र त्यांना निवडणुकीच्या कामात गुंतवल्यास कामाचा ताण येईल आणि दोन्ही कामे योग्य प्रकारे होणे शक्य नाही. त्यामुळे आशा सेविकांनी निवडणुकीच्या कामास नकार दिला असून तसे निवेदन पालिका प्रशासनाला देण्यात आल्याचे आशा सेविका संघटनेच्या वतीने सांगण्यात आले. मुंबई महानगरपालिका विभागांतर्गत काम करणाऱ्या एनएचएम आणि पालिका आशा अत्यंत महत्वाची

त्यांना वेळेवेळी करावे लागते. तसेच त्यांना आपल्या कुटुंबाची देखील जबाबदारी पार पाडावी लागते. त्यामुळे त्या आरोग्य सेवा व निवडणुकीचे काम ही दोन्ही कामे करू शकणार नाहीत. आशा वेळी निवडणुकीसारख्या सेवेच्या मूळ कामावर विपरीत नैमित्तिक कामामध्ये त्यांना गुंतवल्यास त्यांच्या आरोग्य परिणाम होऊन मुंबईत सार्थीचे आजार बळवण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

'चिंचपोकळीचा चिंतामणी' गणपतीची पहिली झलक समोर, संभाजी महाराजांच्या रूपातील प्रतिकृतीने वेधले लक्ष

■ मुंबई । प्रतिनिधी,

मुंबईतील मानाच्या गणपतीमधील एक असलेला 'चिंचपोकळीचा चिंतामणी' गणपतीची पहिली झलक समोर आली आहे. आज सकाळी 'चिंचपोकळीचा चिंतामणी' या अधिकृत ईस्टग्राम पेजद्वारे बाप्पाची पहिली झलक सर्वांनी पाहिली. इतकेच नव्हे तर चिंतामणीची पहिली झलक पाहण्यासाठी पेरलच्या वर्कशॉपसमोर मोठ्या संख्येने लोक सकाळपासून जमलेले दिसून आले. मुंबईतील जुन्या मंडळपैकी एक म्हणून 'चिंचपोकळीचा चिंतामणी' गणपतीची ओळख आहे. त्यामुळे या गणपतीचे विशेष स्थान गणेश भक्तांच्या मनात आहे. म्हणून, यंदाच्या वर्षी चिंतामणी कोणत्या रूपात पाहायला मिळेल, याबद्दल गणेश भक्तांच्या मनात प्रचंड उत्सुकता होती. याच पार्श्वभूमीवर आज रविवारी,

'चिंचपोकळीचा चिंतामणी' गणपतीचा आगमन सोहळा असल्याची बातमी जेव्हा कळली, तेव्हा लहानांपासून ते मोठ्यांपर्यंत गणेश भक्तांनी चिंतामणी गणपतीची पहिली झलक पाहण्यासाठी, करीब नजीक असलेल्या पेरल लोकल वर्कशॉपच्या इथे प्रचंड प्रमाणात गर्दी केली. त्यानंतर जेव्हा बाप्पाच्या मूर्तीवरून पडदा हाटला, तेव्हा गणेश भक्तांच्या आनंदाला पारावार उरला नाही.

संपादकीय...

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

लोकांनी, लोकांसाठी.. संशयाला वाव नको!

जगात दुसऱ्या क्रमांकाची सर्वात मोठी लोकशाही व्यवस्था असलेला देश उद्या, शुक्रवारी ७९वा स्वातंत्र्य दिन साजरा करत आहे. त्याच सुमारास लोकांच्या पसंतीचे सरकार निवडून देण्याच्या प्रक्रियेत काही गंभीर चुका झाल्याचे आरोप व्हावेत, हे निश्चितच चांगले लक्षण नाही. आज कोण कोणावर आरोप करत आहे आणि कोण त्यावर कुरघोडी करण्याचा प्रयत्न करत आहे आणि आपण कोणाच्या बाजूचे आहोत, हे तात्पुरते समाधान झाले. प्रश्न भविष्याचा आहे. पुढच्या पिढ्या इतिहासाकडे पाहून निर्णय घेणार आहेत याचे भान ठेवणे अतिशय आवश्यक आहे. निवडणूक प्रक्रियेतील दोष राहुल गांधी यांनी दाखवून दिले म्हणून त्यांची खिल्ली उडविणे एकवेळ सोंपे आहे. पण त्यावर लोकांना पटेल, असे स्पष्टीकरण आले नाही, तर मात्र अनेक लोकांच्या मनात संशय घर करेल. लोकशाही व्यवस्थेची स्थापना निवडणुकीद्वारे होते. लोक आपल्या पसंतीचे सरकार निवडून देतात. या प्रक्रियेत कसल्याही संशयाला जागा नसावी. कारण लोकशाही व्यवस्थेचा तो एक मजबूत पाया आहे. त्यासाठी निवडूक आयोग ही घटनात्मक संस्था निर्माण झालेली आहे. पूर्वीही दोष होते. त्याची चर्चा होतच होती. मतपत्रिका पळविणे, मतदान केंद्र ताब्यात घेणे, मतरांंना त्यांचा हक्क बजावण्यापासून वंचित ठेवण्याचा प्रयत्न करणे, असे आरोप पूर्वी झालेले आहेत. पण ते दूर करूनच आपण वाटचाल करत आलो आहोत. तुम्ही सत्तेत असताना ते केले, आम्ही असताना हे केले, हे उतर तात्कालिक समाधानासाठी ठीक आहे. पण दर १० वर्षांनी एक पिढी उडयाला येत असते. त्यांचे समाधान अशा आरोप-प्रत्यारोपातून होते का, याचा विचार आवश्यक आहे. टि. एन. शेपन हे खमके प्रशासक निवडणूक आयोगाचे प्रमुख झाले, तेव्हा कुठे लोकांना निवडणूक प्रक्रियेत काय दोष आहेत आणि ते कसे दूर केले पाहिजेत, याचे भान आले. मतपत्रिका एकत्र मिसळून मगच त्या मोजल्या पाहिजेत, असा एक महत्त्वाचा बदल त्यांनी त्यावेळी केला. त्यामुळे अनेक वाड्या, वस्त्रा, वसाहती राजकीय सूड उगविण्याच्या प्रकारातून बचावल्या. त्याआधी प्रत्येक मतदान केंद्रावरील मतपत्रिका स्वतंत्रपणे मोजल्या जात; तेव्हा कोणत्या उमेदवाराला तिथे किती मते पडली हे समजत असे. निवडून आलेल्या उमेदवाराला जिथे कमी मते मिळत ती भाग राजकीय दुस्वासचा बळी ठरत असे. तुम्ही मला मते दिली नाहीत, तेव्हा मी तुमचे काम का करू, असे त्या भागाला एकून घ्यावे लागे. राजकीय अपरिपक्वतेची शिकार झालेली अनेक गावे, वसाहती लोक उघडपणे सांगत. शेपन यांनी ही सुधारणा केली; मात्र इलेक्ट्रॉनिक व्होटिंग मशीन (ईक्विपम) च्या माध्यमातून हाच प्रकार पुन्हा सुरू झाला. आताही अनेक भाग आमचे नाहीत, त्यांचे आहेत असे म्हटले जाते. एवढेच नाही तर एखाद्या मतदरसंघात विरोधी पक्षाचा आमदार निवडून आला म्हणून त्या भागात सत्ताधारी पक्षाकडून विकासासाठी निधी अडविण्याचे प्रकार सुरू झाले. आमच्या पक्षात या, तरच कामे होतील, हा दुसरा अपरिपक्व प्रकार सुरू झाला. यात प्रामाणिकपणे कर भरणारे, देशाच्या, राज्याच्या विकासात योगदान देणारे सामान्य लोक गौण ठरू लागले याचेही भान उरलेले नाही. निवडणूक आयोग स्थापन झाला खरा. पण निवडणुकीचा कार्यक्रम राबविण्यासाठी आयोगाकडे स्वतंत्र कर्मचारीवर्ग नाही. त्यांना केंद्रीय आणि राज्य कर्मचाऱ्यांच्या भरवशावर काम करावे लागते. निवडणूक काळ्यात राज्य व केंद्र सरकारचे कर्मचारी आयोगाच्या नियंत्रणाखाली काम करतात. कळीचा विषय असलेल्या मतदर नोंदणीसाठी सुद्धा स्थानिक कर्मचारी वापरले जातात. एवढी सत्ताधारी पक्षाच्या आदेशानुसार काम करणारे हे अधिकारी-कर्मचारी काही महिन्यांसाठी निवडणूक आयोगाकडे वर्ग होतात. त्या काळ्यात निवडणूक आयोगाच्या धाकात रहायचे की, सत्तेत असलेल्या पक्षाच्या नेत्यांच्या, हा एक मोठा प्रश्न त्यांच्या समोर असतो. एकीकडे सत्ताधारी पक्षासोबत जुळवून घेण्याची कसरत. कारण या कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्ती, बदल्या आणि बदल्या हे विषय सत्तेतला पक्ष हाताळत असतो. आणि दुसऱ्या बाजूला निवडणूक आयोगाचे कडक नियम आणि काही दोष निदर्शनास आणून दिले, तर कावाईची भीती या कात्रीत हे लोक काम करत असतात. आज राहुल गांधी यांच्या नेतृत्वाखालील इंडिया आघाडी मतदार नोंदणी व मतदान प्रक्रिया यातील काही दोषांकडे बोट दाखवत आहे. ते काम केलेले लोक सरकारी अधिकारी, कर्मचारी आहेत. निवडणुकाही थोड्या राहिल्या नाहीत. लोकसभा, विधानसभा, महापालिका, नगरपालिका, जिल्हा परिषद, पंचायत समिती, ग्रामपंचायत, विधान परिषदेतील पदवीधर, स्थानिक स्वराज्य संस्था, शिक्षक मतदारसंघ या निवडणुकांचे चक्र केवळसरकारी कर्मचारीच नव्हे तर सामान्य जनतेलाही पिळून काढत आहे. कारण एक आचारसंहिता संपली की काही कालावधीनंतर दुसरी आचारसंहिता तयारच असते. आचारसंहिता काळ्यात मतदरांचे लांगूलचालन नको म्हणून नवी कामे हाती घेतली जात नाहीत, वैयक्तिक किंवा संस्थात्मक लाभाची कामे केली जात नाहीत. या काळ्यात निवडणूक कामात नसलेले सरकारी, निमसरकारी, अधिकारी-कर्मचारी आपापल्या कार्यालयात हजेरी लावून निवांत बसलेले असतात. काय केले तर आचारसंहितेचा भंग होतो आणि काय केले तर नाही, या संभ्रामामुळे अनेक कामे योग्य असतानाही केली जात नाहीत. सामान्य लोकही हताश होतात. याने होणारे नुकसान प्रचंड आहे, पण यावर चर्चा करायला कोणाला वेळही नाही. राहुल गांधी यांनी निदर्शनास आणून दिलेल्या बाबींचा विचार करायचा झाला, तर निवडणूक आयोग तांत्रिक बाबीवर भर देत आहे. राहुल हे लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते आहेत. निवडणूक आयोगाची स्थापना, त्याचा कायदा ज्या सभागृहाने केला तिथिले एक जबाबदारीचे पद ते भुषवितात. त्याला कायदेशीर अधिकरण आहे. आरोप चुकीचे निघाले, तर त्यांचे स्वतःचे आणि त्यांचा पक्षाचे अपरिमीत नुकसान होणार आहे. तेव्हा त्यांनी दाखवलेल्या चुटींवर लोकांना पटेल असा खुलासा आयोगाने करणे आवश्यक आहे. दुसऱ्या बाजूला, गेल्या काही वर्षांत जाणवणारी बाब म्हणजे ज्याकडे इतर राजकीय पक्षांचे लक्ष नसते त्याकडे अधिक लक्ष देऊन भाजपने काम केले आहे. त्यामुळे भाजप म्हणत असतो की, विरोधकांनी तेव्हाच आक्षेप का घेतला नाही, तुम्ही तक्रार का नोंदविली नाही, तुमचे बुध्दप्रमुख, पोलिंग एजंट कुठे होते, आदी. भाजपने तांत्रिक विषयांवर जास्तीचे काम केल्यामुळे वर्षानुवर्षे आपापल्या पद्धतीने निवडणूक लढविणारे, आपापली मतपेढी सुरक्षित आहे, असे मानणारे सुशेगद विरोधक अडचणीत आले. त्यांचे असंख्य बुध्दप्रमुख, पोलिंग एजंट पाच-साडेपाच नंतर मतदान केंद्रावर मतदान संपेपर्यंत होते का, नसल्यास ते कधी निघून गेले आणि का गेले याचा अभ्यास केला, तर अनेक बाबींचा उलगडा होऊ शकेल. तो झालाही असेल; पण आता उशीर झालेला आहे. पण कोणी तांत्रिक चुका केल्या, गाफील राहिले म्हणून निवडणूक प्रक्रिया निर्दोष पद्धतीने पार पडली असे म्हणता येत नसते. राजकीय पक्षाभिनिवेश वेगळे, पण त्यासारखे काम निवडणूक आयोगाला कसे करता येईल?

अस्वच्छता हा भारतीयांच्या जीवनाचा अविभाज्य घटक !

मुंबई हे भारताच्या आर्थिक राजधानीचे शहर आहे. त्यामुळे जगातील अन्य देशांची जी राजधानीची शहरे आहेत, त्यांच्याशी मुंबईची तुलना होत असते. पण जेव्हा स्वच्छतेचा मुद्दा येतो तेव्हा मात्र खरोखरच आपल्याला नाक मुठीत धरून मान खाली घालण्याशिवाय पर्याय उरत नाही. जेव्हा विदेशी नागरिक पर्यटनासाठी भारतात येतात, तेव्हा त्यांना मुंबईतील अस्वच्छतेचे ओंगळ्याणे दर्शन घडते. या अस्वच्छतेला जशा इथल्या शासकीय यंत्रणा जबाबदार आहेत, तसेच नागरिक म्हणून आपणही जबाबदार आहोत. कारण वैयक्तिक स्वच्छतेबाबत आपण जागरूक असतो, पण सार्वजनिक जागा याही आपल्याच आहेत, ही भावना आपल्या मनात निर्माण होत नाही. एकूणच देशभरात अशीच स्थिती आहे.मुंबई पर्यटन बोलीवूडमधील लोकप्रिय चित्रपट दिग्दर्शक हंसल मेहता यांनी मुंबईतील अस्वच्छतेबद्दल नाराजी व्यक्त करणारे मत मांडले आहे. अर्थात, मुंबई काय किंवा पूर्ण देशभरातील अस्वच्छतेबाबत अशी नाराजी व्यक्त करणारे हंसल मेहता हे काही पहिले नाहीत. फक्त ते सॅलिव्ह्रीट असल्यामुळे तसेच सोशल मीडिया मुबलक असल्यामुळे त्यांच्या वक्तव्याबाबत चर्चा होत आहे. अर्थात, याची कुणी दखल घेणार नाही ही गोष्ट वेगळी. याविषयीची चर्चा हॅरीद्वील अल्पावधीत विरून जाईल. कारण अस्वच्छता आपल्या आता अंगवळणी पडलेली आहे. त्यात काहीही बदल होणार नाही, हे आपल्याला वषांनुवर्षांच्या अनुभवांनंतर लक्षात आले आहे. त्यामुळे आता आपण याविषयी फारसे तळमळीने आणि पोटटिडतीने बोलतही नाही. कारण यात काहीही बदल होणार नाही, हे आपल्याला कळलेले आहे. हे सगळे बोलणारे आपण सगळे आहोत, जर हे आपल्याला कळते तर माा वळत का नाही, असा प्रश्न आपण सगळ्यांनी स्वतःला विचारायला हवा. काही लोक ही अस्वच्छता दूर करण्याचा स्वतःच्या पातळीवर प्रयत्नही करतात, पण अस्वच्छता परवरणांयांची संख्या इतकी मोठी आहे की, स्वच्छता राखणांयांचा प्रयत्न म्हणजे दर्या में खसखस आका प्रकाशर होऊन बसतो. नुकतेच परदेशातून शर्टिंग संपवून मुंबईत परतल्यानंतर हंसल मेहता यांनी संसल मीडियावर पोस्ट केली आहे. या पोस्टमधून ते म्हणाले, मी नुकताच कोलंबोहून परतलो आहे. ही ज्या देशाची राजधानी आहे, तो श्रीलंका हा असा देश आहे जिथे अलीकडेच मोठा आर्थिक आणि राजकीय गोंधळ झाला होता. त्यांना भारताने मोठ्या प्रमाणात मदत केली होती. तरीसुद्धा त्या देशाची राजधानी आपल्यासारख्या महाशक्तीच्या आर्थिक राजधानीपेक्षा स्वच्छ, नीटपेटकी व चांगली आहे. हंसल मेहता पुढे म्हणतात, जेव्हा जेव्हा मी परदेशातून परत येतो तेव्हा मला अशीच अस्वच्छता दिसते. आपण त्याकडे दुर्लक्ष करतो. कारण आपल्याकडे लोकसंख्या खूप आहे. हे खरं असलं तरी आपल्याकडे अशा लोकांची संख्यासुद्धा अधिक आहे, ज्यांना फार मोठ्या गोष्टींची अपेक्षा ठेवायची नाही. चुकीच्या गोष्टींवरिद्ध काही बोलायचं नाही, अशी शिकवण दिली जाते.मुंबई पर्यटन आपण अशा शहरात राहतो जिथे घर घेणं म्हणजे खूप मोठी गोष्ट असते. इथल्या रिअल इस्टेटच्या किमती इतक्या जास्त आहेत की, त्यासाठी लोकांना आयुष्यभर संघर्ष करावा लागतो आणि त्या बदल्यात काय मिळतं? कचरा भरलेले रस्ते, गटार आणि एक अशी नागरी व्यवस्था, जी केवळ नावालाच आहे. हे शहर केवळ भौतिक वस्तूंनी झपाटून गेलंलं असून आतून पोखरलेलं आहे. आपण असे किती काळ जगत राहणार? थकलेले, उदासीन आणि सगळं सहन करून त्याचाच अभिमान बाळगणार. माझं या शहरावर प्रेम आहे. या शहरांनं मला सगळं काही दिलं आहे. परंतु, सत्तेत असलेल्या लोकांमुळे या शहराचा श्वास कोंडला आहे. ते त्याचा फायदा करून घेत आहेत. त्यांना लोकांची पर्वा नाहीये. हंसल मेहता यांच्या या पोस्टखाली काही नेटकऱ्यांनीसुद्धा त्यांच्या प्रतिक्रिया व्यक्त करून आपला संताप व्यक्त केला आहे. हंसल मेहता यांनी मुंबईतील अस्वच्छतेबाबत खळखळत आण नगरी व्यवस्थेची जबाबदारी असलेल्या राजकीय नेत्यांबद्दल राग व्यक्त केला आहे तो प्रतिनिधिक स्वरूपाचा आहे. कारण अशा प्रतिक्रिया विदेशातून आल्यावर केवळ सॅलिव्ह्रीटची नव्हे तर सामान्य लोकही व्यक्त करत असतात.

निवडणूक आयोगाला जाब द्यावाच लागेल!

निवडणूक आयोगाची सत्ताधारी पक्षासोबत आघाडी आहे इथपासून ते आयोग ही पक्षाची शाखाच आहे इथपर्यंत आयोगावर आरोप होत आले आहेत. आयोगाची नेमणूक पद्धत सोयीस्कर बदलून घेऊन, त्यांच्यामार्फत आपला कार्यभाग सत्ताधारी साधून घेत आहेत. लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी अभ्यासपूर्ण पद्धतीने देशातील निवडणूक यंत्रणेचे पुरते वस्त्रहरण केले आहे. राजकारणातही विषयाची पूर्ण तयारी, पुरेसे संशोधन, सत्याचा आधार आणि प्रतिपादनासाठी सक्षम पुरावे या रीतीने मांडणी करता येते आणि करावीही लागते, याचा विसर पडत चालला होता. जाहीर सभांमधून आणि संसदेत डॉ. राम मनोहर लोहिया, बॅ. नाथपै, मधुलिमये, मधु देंडवते यांसारखी दिग्गज नेतेमंडळी अभ्यासपूर्ण मांडणीसाठी सुपरिचित होती. विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी ती परंपरा पुनर्जीवित केली आहे. आपल्या पक्षाच्या आणि तज्ज्ञ अभ्यासकांच्या एका मोठ्या टीमच्या सहा महिन्यांच्या अथक प्रयत्नांमधून, निवडणूक आयोगाने दिलेल्या माहितीचे विश्लेषण करत त्यांनी मुद्देसूद निष्कर्ष सादर केले आहेत. निवडणूक आयोगाला त्याचा जाब द्यावाच लागेल!

पत्रकार परिषदेत बंगळुरूच्या मुनी रेड्डी गार्डनमधील ज्या घर क्रमांक ३५ मध्ये ८० मतदरांची नोंद असल्याचा आरोप केला होता. त्या आरोपाची पडताळणी करण्यासाठी इंडिया टुडेच्या पत्रकारांची टीम त्या घरी पोहोचली. इंडिया टुडेच्या या टीमच्या रिपोर्टनुसार, फक्त एक किचन व संडास-बाथरूम असलेल्या या घरात जास्तीत जास्त एक किंवा दोन लोक राहू शकतात. या घरात सध्या पंडिथ बंगालच्या बंगळुरू शहरात डिलिव्हरी बॉयचे काम करणारा फक्त एक इसम

राहतो. त्याला पत्रकारांनी प्रश्न विचारले असता, त्याला काहीही माहीत नव्हते. घरमालक कोण असे विचारल्यावर, त्याने घरमालकाचे नाव सांगितले. पत्रकारांनी घरमालकाशी संपर्क केला असता, तो भारतीय जनता पक्षाचा कार्यकर्ता असल्याचे आधी त्याने मान्य केले व नंतर तो नाकबुल झाला. एवढे मतदार एवढ्या छोट्याशा घरात कसे, असे विचारले असता, त्याने उडवाउडवीची उत्तरे दिली! राहुल गांधींच्या एका प्रतिपादनाची, अशाप्रकारे लागलीच शहानिशा झाली. शितावरून भाताची परीक्षा झाली! खरे तर सलग तीनवेळा निवडून येत गेली अकरा वर्षे सत्तेत असलेल्या मोदी सरकारचा नैतिक पायाच, राहुल गांधींनी खणून काढला आहे.

भाजप-राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाने निवडणूक आयोगाला हाताशी धरून निवडणुकीत फेरफार करूनच हे विजय मिळवले असल्याचे, त्यांनी पुराव्यानिशी दाखवून दिले आहे. राहुल गांधींच्या मागणीप्रमाणे आयोगाने आकडेवारी पुरवली. त्याची तपासणी करून राहुल गांधींनी पुराव्यांसहित सिद्ध केले आहे की निवडणुकीत मतांची चोरी झाली. आयोगाचे म्हणणे आहे. राहुल गांधींनी दिलेली माहिती दिशाभूल करणारी, खोटी आहे. याचा अर्थ आयोग स्वतः दिलेल्या माहितीलाच खोटी म्हणत आहे! भाजपची नेतेमंडळी निवडणूक आयोगाचे

प्रवक्ते असावेत, अशी सारवासारव करत आहेत. इतका पद्धतशीर अभ्यास आणि संशोधनातून केलेल्या मांडणीचा प्रतिवाद करण्याची त्यांची क्षमताच नाही आहे. त्यांना एकच शिकवलेले आहे,

अशा अभ्यासाबद्दल काही बोलूच शकत नसल्याने त्याबाबत मौन बाळगून, अभ्यासकर्त्यांबद्दलच अनुदार भाषा वापरायची. भाजपचे केंद्रीय प्रवक्ते खा. संदीप पात्रा व अजय आलोक यांच्यापासून राज्याचे मुख्यमंत्री, सांस्कृतिक मंत्री यांच्यापर्यंत सर्वांनी राहुल गांधींच्या आरोपांना कोणताही प्रतिवादात्मक पुरावा न देता, त्यांच्याबाबत अत्यंत हीन आणि चीप शेरबाजी व चक्क शिवीगाळ केली. आयोग आणि सत्ताधाऱ्यांच्या संगनमतच्या आरोपावर भाजपकडे उत्तर नाही! भाजपने निवडणूक आयोग नेमणुकीच्या निष्पक्ष यंत्रणेवर घाला घातला. त्यासाठीच्या पंतप्रधान, विरोधी पक्षनेता आणि निवृत्त न्यायाधीश अशा समितीतून, निवृत्त न्यायाधीशांना हद्दपार करून मंत्रिमंडळातील एक मंत्री असा बदल करवून घेतला. त्याप्रमाणे नियुक्त निवडणूक आयोग सत्ताधाऱ्यांच्या

कायद्यातील कलम २० नुसार राहुल गांधी यांनी शपथपत्र सादर करून तक्रार द्यावी. मग आयोग त्याची दखल घेईल, असे आयोगाने म्हटले आहे. खरे तर, कलम २० हे निवडणुकीआधी प्रसिद्ध होणाऱ्या यादीच्या मसुद्यावर ३० दिवसांच्या आत आक्षेप नोंदवण्यासाठी आहे. उद्या जरी त्यानुसार तक्रार दिली, तरी ३० दिवसांत इतिहास आपण नुकताच साजरा केला आहे, हे यानिमित्ताने सर्वांनी लक्षात ठेवावे!

गमावण्यात, बहुदा निवडणूक आयोग ईडीला मागे टाकणार! एखादी स्वायत्त संस्था इतक्या उघडरीतीने पक्षपाती वागत असेल, तर विरोधक जाब मागणारच; मात्र आयोग अत्यंत केविलवाण्या रीतीने या अपेक्षित आक्रमणाचा फुसका प्रतिवाद करीत आहे. विविध तज्ज्ञांच्या मते, एका विधानसभा क्षेत्रात एक लाख लोकांची बनावट मतदार यादी तयार केली जातेय, हा फारच गंभीर आरोप आहे. निवडणूक आयोग संविधानाने नेमून दिलेल्या जबाबदाराचा पार पाडतो आहे की नाही, यावरच प्रश्नचिन्ह उपस्थित केलं गेलंय. त्यामुळे, त्यांनी याचं उत्तर देणं गरजेचं आहे. जे पाच प्रकारचे फ्रॉड-त्रुटी दाखवल्या आहेत त्या अशक्य तर नाहीयेत. त्या दूर करणं, हे सैवधानिक यंत्रणा म्हणून आयोगाचं कामच आहे. सार्वजनिक निवडणुकीची प्रक्रिया ही सर्व नागरिक आणि संस्थांसाठी निरीक्षणासाठी खुली ठेवण्याऐवजी आयोगाने मतदार याद्यांचे तपशील अभ्यासता येऊ नये म्हणून अनेक अडथळे घातले आणि मशीन वाचू शकेल असा डेटा दिला नाही. यातून हद्दाल में कुछ काला है, हे सिद्ध होते! विरोधकांच्या आरोपात तथ्य नसेल, तर ह्याय मतदार याद्या आमच्या नाहीत , असे आयोगाने म्हणावे. अन्यथा आरोपांबाबत तपास सुरू करावा.

कायद्यातील कलम २० नुसार राहुल गांधी यांनी शपथपत्र सादर करून तक्रार द्यावी. मग आयोग त्याची दखल घेईल, असे आयोगाने म्हटले आहे. खरे तर, कलम २० हे निवडणुकीआधी प्रसिद्ध होणाऱ्या यादीच्या मसुद्यावर ३० दिवसांच्या आत आक्षेप नोंदवण्यासाठी आहे. उद्या जरी त्यानुसार तक्रार दिली, तरी ३० दिवसांत इतिहास आपण नुकताच साजरा केला आहे, हे यानिमित्ताने सर्वांनी लक्षात ठेवावे!

करून स्वतःचे हसे करून घेत आहे. संपूर्ण देशाच्या यादीची तपासणी करण्यासाठी शेकडो वर्षे लागतील, असा जावईशोध आयोगाने लावलाय! एलेक्टोरल बॉन्ड घोटाळ्याच्या वेळी देशातील नामांकित बँकेने, न्यायालयात न टिकलेला असाच युक्तिवाद केल्याची आठवण ताजी झाली. लोकशाहीचा पाया निर्दोष सिद्ध करण्यासाठी डिजिटल आकडेवारीच्या आधारे यंत्रणा कामाला लागली, तर यासाठी दोन दिवसांचीही आवश्यकता नाही! महाराष्ट्रात मतदानाची वेळ संपल्यावर ७६ लाख मतदान झाले. असे मतदान करताना मतदान केंद्रावर काही कायदेशीर सोपस्कार पार पाडावे लागतात. आयोग सांगत आहे, त्यांच्याकडे त्याबाबत काहीही माहिती उपलब्ध नाही!

सुब्रमण्यम स्वामी खटल्यात सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय आहे की, ईक्वीएमसोबत व्हीकीपॅट जोडणे अनिवार्य आहे. तरी आयोग सांगत आहे, स्थानिक निवडणुकांत व्हीकीपॅट वापरणाऱ नाही! कर्नाटकात मतांची घाऊक चोरी, महाराष्ट्रात मतदानाच्या वेळी हेराफेरी आणि बिहारमध्ये मतदानालाच बंदी या सगळ्यांच्या विरोधात विरोधकांनी पुराव्यानिशी पोलखोल केल्याने व लढण्यासाठी कंबर कसल्यामुळे, आता निवडणूक आयोग आणि भाजप या दोघांची अस्थथा बिकट झाली आहे! गावोगावी हे पोलखोल कार्यक्रम सुरू झाले, त्यातून सर्वत्र जनआंदोलन सुरू झाले, तर हा मतचोरीचा डाव उलटू शकतो. लोकशाही असो वा ह्युगो हुकुमशाही, जनता जेव्हा सर्व समजून घेत रस्त्यावर उतरते तेव्हा, इंग्रजांनाही गाशा गुंडाळवा लागला होता! ९ ऑगस्टचा ह्यचले जाव दिनाह्हाच इतिहास आपण नुकताच साजरा केला आहे, हे यानिमित्ताने सर्वांनी लक्षात ठेवावे!

मुलांच्या सोबतीला AI गप्पिष्ट

तुमच्या मुलांसाठी नवा मित्र येत आहे, जो एआयच्या मदतीने शिकण्यात, विचार करण्यात आणि संवाद साधण्यात बदल घडवून आणेल. पण हा गप्पिष्ट संवादक तुमच्या मुलांच्या सामाजिक आणि भावनिक बुद्धिमत्तेवर कसा परिणाम करेल? काळ फार पुढे गेलेला नाही, पण एआयची सोबत मुलांना मिळू लागल्यामुळे त्यांच्या शिकण्यात, विचार करण्यात आणि इतरांशी जोडले जाण्यात प्रचंड बदल होणार आहेत, हे लक्षात घ्यावेच लागेल. असाच एक काळ आज तुमच्यासमोर मांडत आहे. तुमचा मुलगा किंवा मुलगी असेल, त्याचे नाव आपण अन्नुह्णॉ ठेवूया. हे नाव मुलगा किंवा मुलगी दोघांसाठीही चालेल. अन्नु शाळा संपवून घरी आली आहे आणि आता गुहपाठाच्या अभ्यासाला बसायची तयारी सुरू झाली आहे. अन्नु साहजिकच काही दिवसांपूर्वीच घरात आलेल्या आणि आता परममित्र झालेल्या ह्यपेकूह्ण नावाच्या एआय प्रतिनिधी गप्पिष्टाला गणिताच्या अभ्यासाबद्दल विचारायला सुरुवात करते आणि ज्याचे नावच गप्पिष्ट आहे, तो तिला गप्पांमध्ये गुंतवतो. ह्यशाळेत आज तुझी मैत्रीण तुला लागेल असे बोलली का ?ह्ण इथून संवाद सुरू होतो आणि हा प्रश्न विचारून शांत झालेला गप्पिष्ट आता केवळ ऐकण्याचे काम करतो आहे, कारण अन्नु जे काही बोलते आहे. त्यामुळे त्याच्या ज्ञानात म्हणजे मोठ्या भाषेच्या प्रारूपांमध्ये (लार्ज लॅंग्वेज मॉडेल) भर पडत आहे. पेकू तिला गप्पांमध्ये गुंतवतो आहे आणि तिचा अभ्यास मात्र बाजूला राहिला आहे. पेकू थकलेलाही नाही आणि त्याच्यासाठी मुळातच कोणताही दिवस वाईट नसतो. ही आहे आपल्या मुलांची नवी आणि पहिली पिढी. मुलांना पूर्वी कधीही असा सोबती नसायचा, हे यांना माहीतच नाहीये. त्यांच्या

कल्पनेतही ही गोष्ट नसल्याने, हा पेकू मुळातच मानवापेक्षा वेगळा मानव आहे, हेही त्यांच्या लक्षात येणार नाही. यात काही चांगले आहे की वाईट हा इथे प्रश्नच नाहीये. पण आज माणूस जे काही निर्माण करतो आहे, ते काय आहे, ते तरी समजून घ्यावे लागेल. एक डिजिटल मानववंश अभ्यासक म्हणून या घटना बघताना हा विषय अतिशय गुंतागुंतीचा आहे, हे मलाही कळते आहे.

कारण अनेक स्वरूपांमधील मोठ्या भाषेचे प्रारूप हे एक नवे आणि जबरदस्त ताकदीचे साधन आहे, जे समाजात शिरते आहे. त्यांची परिणती कोणत्या प्रकारे होईल, याविषयी आज तरी काहीही सांगणे कठीण आहे. परंतु एक मात्र खरे की, आजवर जे नवीन तंत्रज्ञान आणले गेले, त्यातून काही अनपेक्षित परिणाम मिळाले आहेत. त्यामुळे इथेही तसे परिणाम मिळणे शक्य आहे. या गप्पिष्टांमध्ये सुसंस्कृतपणाचा आभास होत असला, तरी ही मोठ्या भाषेची प्रारूपे मुळातच कमी संदर्भाची संवादक आहेत. याचा अर्थ असा की, जर त्यांना स्पष्ट माहिती मिळाली, तर त्यावर ते उत्तम प्रक्रिया करू शकतात, परंतु भाषेतील अथवा विशेषतः सांस्कृतिक संवादातील गर्भित अर्थांच्या बाबतीत मात्र त्यांची तारांबळ उडते. (तारांबळ काय, खरे तर गप्पिष्टांना संस्कृतीचा अर्थ मुळीच कळत नाही.) त्याचप्रमाणे, गप्पिष्टांना संदर्भ असलेल्या माहितीचा गंधही नसतो.

आता बोला... जी मुले गप्पिष्टांच्या सोबतीने मोठी होतील, ती अमोदरच्या कोणत्याही पिढीपेक्षा वेगळ्या प्रकारे शिकवली आणि प्रशिक्षित केली जातील. आपल्या अन्नुला केवळ इंग्रजी भाषा येते आणि तिला फ्रेंच शिकायची आहे. आता तिला जर सांगितले

की हे काम तुला केवळ संवादातून करायचे आहे, तर ती फ्रेंच भाषा बोलू लागेल, पण या गप्पिष्टांना फ्रेंच भाषेचा सांस्कृतिक कल समजतच नसेल, तर भाषा शिकून काय होणार? ज्या संस्कृती आणि समाजात आपण वाढतो, ते दोन्हीही आपल्या जडणघडणीत महत्त्वाची भूमिका बजावतात. गप्पिष्ट आणि त्यांची ह्यमोटी भाषेची प्रारूपेह्ण या सगळ्याला बाधा आणतील. कारण गप्पिष्टांची उतर देण्याची पद्धत अधिकारवाणीची वाटते आणि त्यात कोणतेही सांस्कृतिक संदर्भ, भावनिक एकात्मता अथवा कुटुंब आणि समाजाशी जोडणी आढळत नाही. आता याचा परिणाम कसा होऊ शकेल ते बघा.

अन्नु अखेरीस माहितीच्या जगात तर उत्तम संचार करू शकेल, पण तिला सामाजिक आणि कौटुंबिक संकेत आणि त्यामध्ये दडलेली भावनिक बुद्धिमत्ता यांच्याशी काही देणघेणे नसेल. कारण इतर लोकांशी तिचा संवादच असणार नाही. संवाद असेल तो माहितीशी. तुम्ही माहिती पाठवलीत, तर उत्तर ताबडतोब येईल, पण त्यात काही संकेत असतील, तर उत्तरच मिळणार नाही, कारण ही मुले आणि आमची अन्नुसुद्धा एखाद्या गप्पिष्टासारखी वागू लागली असेल. समाज आणि कुटुंब भावनेपासून दूर... थोडक्यात सांगायचे तर, आपल्या मुलांना किंवा नातवंडांना आपण ह्यासायबोर्गह्ण झालेले बघणार आहोत. त्यांच्या आकलन शक्तीचा विकास विविध स्वरूपातल्या मोठ्या भाषेच्या प्रारूपानुसार किंवा गप्पिष्टाच्या सान्निध्यात होणार आहे.

हा संवेदन खूपच वाईट होणार आहे, असेही वाटू देऊ नका, कारण असेच होईल, हे कुणीही सांगितलेले नाही. परंतु, मानवी बुद्धिमत्ता आणि विकास यांचा नव्याने विचार करण्याची गरज नक्कीच असणार आहे. सायबोर्ग मध्ये जीवशास्त्रीय आणि जीवतंत्र-इलेक्ट्रॉनिक अथवा यंत्रमानव भाग असतील. हा शब्द मानवाच्या अवकाश संशोधनाच्या क्षेत्रात १९६० साली आणला गेला. मानवी इतिहासात पालक आणि सामाजिक महत्त्वाची अशी इतर प्रतिष्ठित मंडळी, शिक्षक आणि मार्गदर्शक अशी भूमिका बजावत आली आहेत. एका मुलाला तयार करायला अख्खे गाव लागते, असे मानले जायचे, असा काळ होता. त्यामुळे आता आणि यापुढे जर आमच्या अन्नुसहित मुलांना गप्पिष्टांचा लळा लागला, तर त्यामध्ये जीवनाच्या रसाऐवजी भावनांची केवळ नक्कल असेल. याचे कारणही स्पष्ट आहे. ही मुले अशा भावनांना सामोरीच गेलेली नसतील. एआय गप्पिष्ट कुणाला जोखित नाहीत, कधी रजेवर जात नाहीत आणि त्यांनी कधी जगात प्रवासही केलेला नसू शकतो. अशा वेळी त्यांच्यावर आपण आजच्या गुंतागुंतीच्या समाजात आणि नातेसंबंधात आपल्या मुलांची जबाबदारी सोपवू शकतो का, यापेक्षा सोपवावी का, यावर विचार करावा लागणार आहे.

बो-टाय पास्ता सॅलड

साहित्य : १ वाटी बो-टाय पास्ता (टायचा बो अर्थात गाठीप्रमाणे आकार असलेला पास्ता), १०० ग्रॅम बोनलेस चिकन, ३ ब्रेड स्लाइस, ४-५ लसूण पाकळ्या, ५० ग्रॅम ऑलिव्ह तेल, १०० ग्रॅम प्रोसेस्ड चीझ, २ अंड्यांचे पिवळे बलक, मीठ चवीनुसार, ८-१० लेट्युसची पाने, हवे

असल्यास चिली फ्लेक्स.

कृती : सगळ्यात आधी पास्ता मिठाच्या उकळत्या पाण्यातून उकडून घ्या. बो-टाय पास्ता मिळाला नाही किंवा आवडत नसेल तर मॅक्रोनी किंवा तुमच्या आवडीचा पास्ता घेता येईल.

पास्ता उकडल्यावर लगेचच पाण्याखाली गार करा आणि थोडं तेल लावून फ्रीजमध्ये ठेवा. लसणीचे बारीक बारीक तुकडे करून घ्या. चिकनला मीठ, मिरपूड लावून पॅनमध्ये थोड्याशा ऑलिव्ह तेलात शिजवून घ्या. ब्रेड स्लाइसचे छोटे छोटे चौकोनी तुकडे करून ते पॅनमध्ये भाजून घ्या. यात थोडंसं तेल आणि लसूण घालून त्याला छान लसणीचा स्वाद येऊ द्या. चीझ

किसून ठेवा. अंड्याचे पिवळे बलक चांगले लुसलुशीत होईपर्यंत फेटून घ्या. त्यात चीझ घाला आणि थोडंसं ऑलिव्ह तेल घाला. मिश्रण फेटून घ्या.

एका बाउलमध्ये लेट्युसची पाने, पास्ता, चिकन आणि ब्रेडचे तुकडे एकत्र टॉस करा. त्यावर बनवलेले चीझ आणि अंड्याचे ड्रेसिंग वाढा. आता हे सॅलड थंड करून पेश करा.

जर तुम्ही वारंवार मेकअप करीत असाल तर शक्य असेल तेव्हा मेकअप करणे टाळा. प्रत्येकवेळी मेकअप केल्यावर तो एखाद्या चांगल्या क्लिनझरने काढून टाका. ब्युटी एक्सपर्ट आशमीन मुंजल यांच्याकडून जाणून घेऊयात

संपूर्ण चेहऱ्यात डोळे हा फार नाजूक अवयव आहे. त्यात डोळ्यांच्या पापण्या हा तर अति संवेदनशील भाग आहे. त्यामुळे निरोगी राहण्यासाठी व सौंदर्य टिकवण्यासाठी त्यांची डोळ्यांची योग्य निगा राखणे फार गरजेचे आहे. जर तुम्ही वारंवार मेकअप करीत असाल तर शक्य असेल तेव्हा मेकअप करणे टाळा. प्रत्येक वेळी मेकअप केल्यावर तो एखाद्या चांगल्या

फेस स्क्रब डोळ्यांच्या पापण्यांवर वापरणे योग्य आहे का?

क्लिनझरने काढून टाका. ब्युटी एक्सपर्ट आशमीन मुंजल यांच्याकडून जाणून घेऊयात डोळ्यांच्या पापण्यांची निगा कशी राखावी.

सर्वात महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे डोळ्यांच्या पापण्यांवर कधीही स्क्रब वापरू नका. कारण तुमच्या पापण्यांवरील अतिसंवेदनशील त्वचा व पापण्यांवरील केस यावर अति सौंदर्यप्रसाधनांचा वापर केल्यामुळे त्यांचे नुकसान होऊ शकते. खरं तर पापण्यांना फार स्वच्छतेची गरज नसते व पापण्यांवर फेस स्क्रब तर मुळीच वापरू नयेत.

तसेच चेहऱ्यासाठी वापरण्यात येणारे फेस स्क्रब डोळ्यांच्या पापण्यांसाठी योग्य नसतात. कारण ते पापण्यांच्या त्वचेसाठी त्रासदायक ठरू

शकतात. मात्र जर तुमच्या भुवयांच्या केसांमध्ये कोंडा असणे किंवा तुम्हाला पापण्यांजवळील त्वचा कोरडी असण्याची समस्या असेल तर तुम्ही अगदी सौम्य स्क्रब वापरू शकता. यासाठी अति दाणेदार अथवा खरखरीत नसलेले एखादे सौम्य अंप्रिकॉट स्क्रब तुम्ही घेऊ शकता. या स्क्रबचा काही भाग घ्या व त्यामध्ये थोडे मॉश्चरायझर मिसळून तुम्ही त्याचा हलक्या हाताने तुमच्या पापण्यांवर मसाज करू शकता. हा मसाज करताना एक गोष्ट नेहमी लक्षात ठेवा हा मसाज क्लॉकवाइज करावा.

जर तुमच्या पापण्यांवरील केस पातळ व कमजोर असतील तर मात्र तुमच्या डोळ्यांच्या आजूबाजूला कोणतेही सौंदर्यप्रसाधने वापरू नका. जर तुमच्या पापण्यांवरील केस दाट असतील व तुम्हाला कोरड्या त्वचेची समस्या असेल तर तुम्ही वर दिलेले मिश्रण वापरू शकता. डोळ्यांच्या पापण्यांवर कोरफडाचे जेल अथवा मार्स्क वापरणे योग्य ठरेल.

सकाळची न्याहारी किती आवश्यक आहे!

सकाळची न्याहारी शरीरासाठी किती आवश्यक आहे, हे सर्वजण जाणत असूनही अनेक लोक सकाळच्या नाशत्याकडे दुर्लक्ष करून घराबाहेर पडतात. त्याचे दुष्परिणाम मग त्यांच्या शरीरावर होतात.

सकाळचा नाश्ता निरोगी राहण्यासाठी फार महत्त्वाचा आहे. नाश्ता शरीरात ऊर्जा निर्माण करतो. नाश्ता करणारे लोक नाश्ता न करणाऱ्या लोकांपेक्षा अधिक धडधाकट असतात. सकाळी उठल्यानंतर एक तासात नाश्ता करायला हवा. नाश्ता केल्याने मेंदूला चालना मिळते व एकाग्रता वाढायलाही मदत होते. शाळा-कॉलेजांत जाणारी बरीचशी मुले जी नाश्ता करत नाही, त्यांचे लक्ष अभ्यासात

केंद्रित होत नाही. पण समतोल नाश्ता घेतला तर अनेक आजारांपासून अपला बचाव होऊ शकतो.

सकाळच्या नाशत्यात प्रथिने, खनिज, व्हिटॅमिन, फायबर, काबोहायड्रेट इत्यादी घटकांचा समावेश करा. नाशत्यामध्ये भाज्या, फळ, दूध, मोड आलेले कडधान्य, पनीर, दही, सालीच्या डाळी इत्यादींचा समावेश करा. तसेच समिश्र भाज्या मिळवलेले पोहे, ओट्स, उपमा, दालिया, चिनाल चपाती, इडली, उकडलेले अंडे इत्यादी घेऊ शकता.

सकाळचा नाश्ता केल्यास हृदयरोग, अल्सर, मधुमेह, लठ्ठपणा यासारख्या आजारांपासून बचाव होऊ शकतो.

आपल्याला होते फूड अॅलर्जी, तर हे करा

जेव्हाही आपले शरीर खाण्याप्राती अधिक क्रियाशील होते तेव्हा फूड अॅलर्जीची तक्रार होऊ शकते. अशात काही प्रोटीनयुक्त आहारदेखील आपल्या शरीराला नुकसान करू शकतात कारण काही लोकांची प्रतिकारशक्ती काही पदार्थांना प्रतिसाद देऊ शकत नाही आणि त्याचे दुष्परिणाम म्हणून अॅलर्जी दिसून येते. मुख्यतः लोकांना मैदा, सोया, अंडी, मासे, शेंगदाणे, काही विशिष्ट मसाले किंवा एखाद्या तेलाच्या प्रकारची अॅलर्जी असते. कधी कधी अॅलर्जी टेस्ट मध्येही अॅलर्जी

नेमकी कसली आहे हे कळून येत नाही. अशात ते आपल्यालाच शोधून काढायला हवे. एकदा अॅलर्जी कोणत्या पदार्थांची आहे समजल्यावर पथ्ये पाळणे आवश्यक असतं.

सामान्यतः अॅलर्जीची ही लक्षणे असतात : ■ खाज सुटणे ■ अतिसार ■ डोळे, ओठ आणि चेहऱ्यावर सूज येणे ■ श्वास घ्यायला त्रास होणे ■ हृदयाच्या ठोक्यांची गती वाढणे

यापासून वाचण्यासाठी ■ जर आपल्या खाण्यामुळे त्रास होत असेल तर खाण्याशी संबंधित सर्व धान्य टाळावे. ■ बाहेर आहार घेताना विशेष काळजी घ्यावी.

लंचनंतर अजिबात नका करू हे काम

ब्रश करणे : लंचनंतर ब्रश करणे योग्य नाही. कारण आपण सिट्स

असलेला आहार घेतला असल्यास ब्रश केल्याने दातांवरील ती परत निघून जाते ज्याला इनेमल असे म्हणतात.

अधिक पाणी पिणे : आपण जेवल्यानंतर अधिक मात्रेत पाणी पित असल्यास पाचक प्रणालीवर याचा गंभीर प्रभाव होतो. यामुळे अनेक रोग उद्भवण्याची शक्यता असते. खरं म्हणजे जेवताना आणि जेवण झाल्यावर लगेच पाणी पिणे विष समजले जाते. जेवण झाल्यावर कमीत कमी अर्धा

किंवा तासाभरानंतर पाणी पिणे योग्य आहे.

फिरणे : काय आपण ही लंच घेतल्यानंतर फेऱ्या मारता? पण ही एक हानीकारक सवय आहे जी लगेच थांबवायला हवी. तज्ज्ञांप्रमाणे आमची पाचक प्रणाली इतकी मजबूत आहे की लंचमध्ये आपण कितीही अटरम- शटरम खाल्लं

असेल तरी सर्वकाही पचून जातं. या दरम्यान आमची प्रणाली आहाराला पचवून सर्व आवश्यक पोषण आम्हाला ऊर्जेच्या रूपात देतं. पण आमचे हे सिस्टम जरा संवेदनशील असल्यामुळे तेव्हा त्याला आपले कार्य सुरळीतरीत्या

पार पडण्यात अडथळा निर्माण होतो जेव्हा आपण त्याला यातना देतात. म्हणून दुपारी लंच केल्यानंतर फिरणे किंवा काही हेवी कार्य करण्याऐवजी १५ ते २० मिनिटे आराम करण्याचा सल्ला दिला जातो.

ड्रायव्हिंग : जेवण पचवण्यासाठी अधिक रक्ताची गरज असते, ज्यासाठी मेंदू मदत करतं. परंतु जेवल्यानंतर आपण ड्रायव्हिंग करत असाल तर मेंदू वापर आपलं लक्ष केंद्रित करतो आणि जेवण पचवण्यात त्याची मदत मिळत नाही.

झोपणे : लंचनंतर लगेच झोपल्याने पचन संबंधी रोग होऊ शकतात. याने आपल्या गॅससंबंधी समस्याही उद्भवू शकते.

जर तुम्ही तुमच्या फोनमध्ये नेहमी ब्लूटूथ चालू ठेवत असाल तर, सावध व्हा. कारण, यामुळे तुमचा फोन हॅक देखील होऊ शकतो. जाणून घेऊया याबद्दल सविस्तर. ब्लूटूथ सर्व फोनमध्ये असते आणि बरेच लोक ते सतत वापरतात सुद्धा. स्मार्टफोन, टॅबलेट आणि लॅपटॉपमध्ये ब्लूटूथ आधीच दिलेले आहे. एका डिव्हाइसवरून दुसऱ्या डिव्हाइसमध्ये फाइल ट्रान्सफर करण्यासाठी ब्लूटूथची आवश्यकता असते. पण तुम्हाला माहीत आहे का? डिव्हाइसमध्ये असलेले ब्लूटूथ जितके सोयीस्कर आहे तितकेच ते धोकादायकसुद्धा असू शकते. हॅकर्स ब्लूटूथद्वारे तुमचे डिव्हाइस हॅक करू शकतात. त्याला ब्लूबॅरिंग असेही म्हणतात. ब्लूटूथ हॅकिंग कसे केले जाते आणि त्यापासून तुम्ही कसे सुरक्षित राहू शकता, याबद्दल ही महत्त्वाची माहिती.

फोनचे ब्लूटूथ नेहमी ऑन असते?

मिनिटात होऊ शकते डिव्हाइस हॅक, असे राहा सेफ

ब्लूटूथ हॅकिंग कसे काम करते ?

हॅकर्स एक विशिष्ट सॉफ्टवेअर वापरतात, जे आपोआप ब्लूटूथने सुसज्ज असलेली उपकरणे शोधतात. हॅकर्स हेदेखील पाहू शकतात की, तुमचे डिव्हाइस आधी कोणत्या नेटवर्कशी कनेक्ट केले गेले आहे. फोन आधीपासून कनेक्ट केलेले नेटवर्क पुरेसे विश्वासार्ह मानतो आणि भविष्यात त्यांच्याशी आपोआप कनेक्ट होतो. सायबर गुन्हेगारांना तुमच्या डिव्हाइसचे विश्वसनीय नेटवर्क माहीत असल्यास, ते त्याद्वारे तुमच्या डिव्हाइसशी कनेक्ट होतात. यानंतर तुमचे डिव्हाइस हॅक होते. यानंतर हॅकर्स डिव्हाइसमध्ये मालवेअर इन्स्टॉल करतात. याद्वारे हॅकर्स तुमची हेमिगिरी करतात. तुमचे मेसेजेस वाचतात आणि डेटा देखील चोरू शकतात.

यापासून सुरक्षित कसे राहायचे ?

डिव्हाइस वापरत नसताना ब्लूटूथ डिसेबल करा. तुम्हाला फाइल ट्रान्सफर करायच्या असतील तर, तुम्ही एयर ड्रॉप किंवा फास्ट शेअर वापरू शकता. ब्लूटूथ सेवांची प्रवेशक्षमता मर्यादित करा. हे ब्लूबॅरिंग टाळते. तुमच्या स्मार्टफोन, टॅबलेट आणि ब्लूटूथ सक्षम संगणकांवर तुमच्याकडे अ‍ॅंटीमालवेअर अ‍ॅप स्थापित असल्याची खात्री करा. एखाद्या हॅकरने तुमच्या डिव्हाइसमध्ये शिरण्याचा प्रयत्न केल्यास, अ‍ॅंटी-मालवेअर अ‍ॅप तुमची गोपनीयता आणि वैयक्तिक डेटा संरक्षित करताना संशयास्पद अ‍ॅक्टिव्हिटीज शोधू आणि ब्लॉक करू शकतो.

पाण्यात पाय बुडवून टेवण्याचे फायदे

मॉलमध्ये किंवा मार्केटमध्ये फिरायला तर सर्वांना आवडतं, पण तिथून आल्यावर जो थकवा येतो त्याने अगदी काही काम नको नकोसं वाटतं. पण असा थकवा आपण काही वेळातच दूर करू शकता. त्यासाठी हे करा ■ एका टबमध्ये कोमट पाण्यात थोडंसं मीठ घालून आपले दोन्ही पाय बुडवा. याने थकवा दूर होतो आणि चालताना सूज आली असल्यास त्यावरही राहत मिळते. ■ ज्या लोकांना रात्री झोप न येण्याची तक्रार असते त्यांनी हा प्रयोग नक्की अमलात आणावा. झोपण्यापूर्वी कोमट

पाण्यात १५ ते २० मिनिटे पाय बुडवून ठेवावे. ■ याने रक्तप्रवाह सुरळीत होतो. ■ जे लोक रात्रभर एकाच कुशीवर झोपतात, त्याने सकाळी उठून हा प्रयोग करावा. याने दिवसभर फ्रेश जाणवेल. ■ या प्रयोगाने किडनीची एनर्जी वाढते. ■ संधिवाताची तक्रार असलेल्या लोकांनी पाण्यात दालचिनी आणि काळे मिरे टाकून पाय पाण्यात ठेवावे. ■ हा प्रयोग जेवण झाल्यावर करणे योग्य ठरेल. ■ लो ब्लड प्रेशरची तक्रार असलेल्यांनी गरम पाण्यात पाय ठेवून बसू नये. मधुमेही रुग्णांनी पण हा प्रयोग करू नये.

उत्साहाच्या भरात अनेकदा अंगावर वेगवेगळ्या ठिकाणी टॅटू काढले जातात. काहीजण आपल्या साथीदारांचे नाव टॅटूमध्ये बनवतात. पण कालांतराने नात्यात दुरावा आल्यानंतर तेच नाव नकोसे वाटते. अशावेळेस टॅटू काढून टाकण्यासाठी नेमके काय करावे? ही प्रक्रिया त्रासदायक असते का? याबाबतचा खास सल्ला डर्मेटोलॉजिस्ट डॉ. के. खतुजा यांनी दिला आहे.

■ **टॅटू क्रीम परिणामकारक नसतात** टॅटू निघून जाण्यासाठी क्रीम्स किंवा बाम यांचा वापर करण फायदेशीर नाही. कोणत्याच घरगुती उपायांनी किंवा क्रीम लावल्याने टॅटूपासून सुटका मिळत नाही. ■ **लाल किंवा पिवळ्या रंगाचे टॅटू कायमचे जाणे कठीण आहे**

प्रत्येक रंग शोषून घेण्यासाठी काही विशिष्ट वेव्हलेंथ काम करतात. त्यामुळे एकाच वेव्हलेंथमुळे सारेच रंग जाणे कठीण असते. अनेकजण काळे आणि निळे घालवणारे लेझर वापरतात. त्याचाच वापर करून लाल किंवा पिवळ्या रंग जाणे मुश्किल आहे.

■ **लेझर त्रासदायक ठरत नाहीत** लेझर ट्रीटमेंटपूर्वी त्वचेवर काही सोल्युशन लावून तेथील भागातील संवेदनशीलता कमी केली जाते. त्यामुळे काही सेकंद तुम्हाला त्रास जाणवतो. लेझर किरणांमुळे वातावरणातील उष्णता अधिक वाढते. म्हणूनच उपचारांदरम्यान आयवेअर दिली जातात. म्हणजे तुम्हाला काहीच दिसत नाही.

■ **हात, पाय, घोट्यावरील टॅटू काढणे कठीण आहे** लोअर बॅकच्या भागापेक्षा बोट्याच्या सांध्याजवळील टॅटू काढणे कठीण

टॅटू काढून टाकण्यापूर्वी या गोष्टींकडे अवश्य लक्ष द्या!

असते. शरीरात रक्तवाहिन्यांजवळील भागातील टॅटू काढणे अधिक सुकर आहे. पाय, घोट किंवा हात या भागावरील टॅटू काढणे कठीण आहे.

■ **अनेक लेझर सेशन लागतात** टॅटू पूर्णपणे काढून टाकण्यासाठी सुमारे १०-१५ सेशनस लागतात. त्वचेला पुन्हा पूर्ववत होण्यासाठीदेखील वेळ द्यावा लागतो.

■ **टॅटूच्या खुणा राहतात** टॅटू पूर्णपणे काढला तरीही त्याच्या थोड्याफार खुणा राहतात. टॅटू काढला तरीही तो कोणत्या भागावर होता हे तुमचे मित्र नक्कीच ओळखू शकतात.

■ **लेझर ट्रीटमेंटदरम्यान बर्निंग स्मेल येतो**

टॅटू काढताना तुम्हाला काही जाणवत नसले तरीही वास येतो. यादरम्यान त्वचेवर लेझरची किरणे जेव्हा त्वचेत जातात तेव्हा laser plume घटक वातावरणात मिसळल्यानंतर बर्निंग स्मेल येतो.

■ **काही काळ दुर्गंधीचा त्रास होईल** स्कार/डाग पडू नये, त्वचा पूर्ववत व्हावी याकरिता काही जेलचा वापर करा. पण अ‍ॅन्थेसिपियाचा प्रभाव जसा कमी होतो तसा काही दिवस त्रास जाणवतो.

चमकदार दातांसाठी

झोपण्याच्या वेळेस करा ही कामे

■ नारळ्याचे तेल ऑरगॅनिक आणि नॅच्युरल टीथ व्हाईटनर आहे. नारळ्याच्या तेलात तुम्ही तुमचे दात चमकवू शकता. यासाठी थोडेसे नारळ्याचे तेल घेऊन १५ मिनिटे तोंडात ठेवा. त्यानंतर साध्या पाण्याने चूळ भरा. यामुळे दातदा होईल. ■ फायदा चमकवण्यासाठी सोपा

उपाय म्हणजे स्ट्रॉबेरीज. स्ट्रॉबेरीच्या गरात चिमूटभर बेकिंग सोडा मिसळा. हे मिश्रण ब्रशवर घेऊन दात घासा. यामुळे दातांवरील पिवळेपणा दूर होईल. ■ अंपल सिडर व्हिनेगरही दात चमकवण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावते. याचे काही थेंब दातांवर चोळा. अधिक फायद्यासाठी सकाळी ब्रश करण्याआधी या व्हिनेगरने दात चोळा.

आपल्या दैनंदिन जीवनमानात अगदी किरकोळ आजार हे कधीकधी दुर्लक्षिले जातात, मात्र त्याचा त्रास जाणवू लागला की त्यानंतर डॉक्टरकडे धाव घेतली जाते. मात्र अगदी किरकोळ वाढणारे दुखणे हे एखाद्या आजाराचे कारण आहे असे समजले की मग मनात भीती निर्माण होते. शिवाय त्या आजाराचे गंभीर परिणाम आयुष्याची चिंता, खर्च आदी गोष्टींचे टेथ्यान निर्माण होऊन मग वेळीच इलाज केला असता, तर बरे झाले असते असे वाटून जाते. यावेळी अगदी किरकोळ म्हणून वाटणारे दुखणे हे एखाद्या गंभीर आजाराचे लक्षण आहे, असे वाटले तर त्यावर वेळीच इलाजही केला जाऊ शकतो.

पित्त : आपल्याला नियमित काही खाल्ले तर त्याचा त्रास होतो. खाल्लेले पचत नाही, किंवा भूकच लागत नाही. छातीत जळजळ, तेलकट किंवा दुपारच्या जेवणाव्यतिरिक्तही काही खाल्ले तरी ते पचत नाही, म्हणून मग ते किरकोळ पित्तावर ढकलले जाते. पण मग त्याचा अति त्रास झाला की, मग डॉक्टरकडे जाण्यावाचून पर्याय उरत नाही. पित्तामुळे काही खाणे होत नाही. यामुळे एकप्रकारची त्रस्तता

किरकोळ आजारांकडे दुर्लक्ष नको

दिसून येते. मात्र यावर वेळीच इलाज न केल्यास याचा परिणाम पित्ताचे खडे होणे आदीसारख्या समस्या निर्माण होण्याकडे दिसून येतो. मग पित्ताचे खडे काढण्यासाठी ऑपरेशन केली जातात. **पोदुखूी :** पोदुखूीसारख्या वारंवार उद्भवणाऱ्या आजाराकडे बरेचदा दुर्लक्ष केले जाते. काही घरगुती उपाय करून किंवा अशा दुखण्यांकडे दुर्लक्ष करून

ती किरकोळ म्हणून त्याकडे दुर्लक्ष केले जाते. मात्र मासिक पाळीच्या वेळी पोटात दुखणे, किंवा इतरवेळी वारंवार पोटात दुखणे हे नेहमीचेच म्हणूनही त्याकडे फारसे लक्ष दिले जात नाही. एका उदाहरणामध्ये एका महिलेच्या वारंवार पोटात दुखण्याच्या तक्रारीमुळे काही घरगुती इलाज केल्यानंतरही काही गुण नाही म्हणून मग डॉक्टरी उपाय करण्याचे ठरले. स्टोममुळे पोटात दुखत असावे असा अंदाज करून डॉक्टरनेही त्यावरील औषधे सुरू केली. काही पथ्ये सांगून औषधांना खर्चदेखील झाला. मात्र, तरीदेखील हे दुखणे सुरूच राहिल्याने

शेवटी तज्ञांकडून तपासणी केली असता, गंभीर आजाराचे निदान झाले आणि हेच वारंवार दुर्लक्षिले गेलेले दुखणे आयुष्याची चिंता भेडसावणारे ठरले.

डोकेदुखूी : अगदी कोवळ्या वयाची मुले आपले डोके दुखते म्हणून अगदी डोके धरून बसतात. यावेळी लहान मुलांना चप्पा लागणे स्वाभाविक आहे म्हणून त्यांना चप्पा असावा असा अंदाज करून डोकेदुखूीच्या आजाराकडे बरेचदा दुर्लक्ष केले जाते. शालेय जीवनात अशा तक्रारी वारंवार उद्भवताना दिसून येतात. चक्कर येणे, डोके दुखणे अशा आजाराकडे दुर्लक्ष करण्यापेक्षा लहान मुलांची काळजी घेणे आवश्यक आहे.

गौतम अदानी व सागर अदानी कथित लाचप्रकरणात अडचणीत? अमेरिकेकडून 'या' कार्यवाहीची सुरुवात !

■ **बातमी /लेख, प्रीती दिपक नाईक**
उद्योगपती गौतम अदानी व अदानी समुहाच्या अडचणीत वाढ होण्याची शक्यता आहे. युनायटेड स्टेट्स सिक््युरिटीज व एक्सचेंज कमिशन (SEC) ने भारताच्या नियामकांना अदानी यांना नोटीस पाठवण्यात मदत करण्याचे आवाहन केले आहे. युएस इ एसीने नोव्हेंबर २०२४ मध्ये गौतम अदानी, अदानी ग्रीन एनजीचे प्रवर्तक (Promoter) कंपनीचे कार्यकारी संचालक सागर अदानी यांच्याविरोधात आरोपपत्र दाखल केले होते. या आरोपात त्यांनी मॅन्युफॅक्चरिंग लिंक प्रोजेक्ट्स (Manufacturing Linked Projects') मधील भारतीय राज्य उर्जा कंत्राटासाठी लक्षावधी डॉलर्सची लाच देण्याचा आरोप अदानी समुहावर विशेषतः अदानी ग्रीन एनजीवर केला होता. युएस बाजार नियामक मंडळाच्या माहितीनुसार, २०२१ मध्ये ग्रीन बॉन्ड (Green Bond) इश्यासाठी या कंत्राटाचा वापर केला

गेली. माहितीमध्ये म्हटले गेले आहे की, 'अमेरिकन बाजार नियामकाच्या मते, या करारांचा वापर नंतर २०२१ मध्ये ७५० दशलक्ष डॉलर्सच्या ग्रीन बॉन्ड इश्यूच्या मार्केटिंगसाठी करण्यात आला ज्यामध्ये अमेरिकन गुंतवणूकदारांना विकले गेलेले १७५ दशलक्ष डॉलर्सचा समावेश होता, ज्यामध्ये लाचलुचपत प्रतिबंधक नियमांचे काटेकोर पालन करण्याचे प्रतिनिधित्व होते.'

त्यांच्या स्टेट्स रिपोर्टमध्ये नियामकाने म्हटल्याप्रमाणे, अदानी ग्रीन एनजी लिमिटेडचे संस्थापक गौतम अदानी आणि त्यांचे

पुतणे, कंपनीचे कार्यकारी संचालक सागर अदानी आणि त्यांच्या वकिलांना नोव्हेंबर २०२४ मध्ये तक्रार दाखल झाल्यापासून अद्याप औपचारिक कपणे समन्स आणि तक्रारी बजावण्यात आलेल्या नाहीत. युएस नियामक एसईसीने आणखी पुढे म्हटले आहे की, 'युएस एसईसीने म्हटले आहे की २०२५ च्या सुरुवातीपासून अनेक प्रयत्न करूनही, ज्यामध्ये कार्यकारी अधिकारी आणि त्यांच्या वकिलांना थेट नोटीस पाठवणे आणि भारतीय अधिकार्यांशी समन्वय साधणे यांचा समावेश आहे, तरीही समन्स आणि तक्रार अद्याप औपचारिकपणे बजावण्यात

आलेली नाही. नियामक दोन्ही अधिकार्यांना सार्वजनिक कंपन्यांचे अधिकारी किंवा संचालक म्हणून काम करण्यापासून नागरी दंड, मनाई आदेश आणि बंदी घालण्याची मागणी करत आहे.' अमेरिकेच्या नागरी प्रक्रियेच्या संघीय नियमांच्या नियम ४(एफ) (Rule 4 F US Federal Rules of Civil Procedures) अंतर्गत हा खटला चालवला जात आहे, जो 'सूचना देण्यास वाजवी गणना केलेल्या' कोणत्याही आंतरराष्ट्रीय स्तरावर मान्य केलेल्या पद्धती ने परदेशात सेवा देण्यास परवानगी देतो आणि अंतिम मुदत लादत नाही. आयोग वेळोवेळी न्यायालयाला अपडेट करत आहे, ज्याचे पूर्वीचे अहवाल २३ एप्रिल आणि २७ जून रोजी सादर केले गेले होते असे युएस फेडरलने आपल्या माहितीत म्हटले आहे.

अदानी समुहाकडून आरोपांचे सपशेल खंडन! अदानी समुहाने युएस एसईसीच्या आरोपांना नकार

अदानी समुहाने एसईसी आणि यूएस डिपार्टमेंट ऑफ जस्टिस या दोघांकडून आलेले आरोप सपशेलपणे फेटाळून लावले आहेत तसेच त्यांना 'निराधार आणि नाकारलेले' (Baseless and Denied) म्हटले आहे. नोव्हेंबरमध्ये आरोपानंतर कंपनीच्या प्रवक्त्याने प्रसारमाध्यमांना सांगितले की आरोप सिद्ध झालेले नाहीत, निर्दोषतेचा अंदाज घेत, आणि 'सर्व शक्य कायदेशीर मार्ग' अवलंबण्याचे म्हटले आहे. 'अदानी समूह नेहमीच त्याच्या कामकाजाच्या सर्व अधिकारक्षेत्रांमध्ये प्रशासन, पारदर्शकता आणि नियामक अनुपालनाचे (Compliance) सर्वोच्च मानक आणि ते कायम आहे.' असे प्रवक्त्याने सांगितले. 'आम्ही आमच्या भागधारकांना, भागीदारांना आणि कर्मचाऱ्यांना खात्री देतो की आम्ही कायद्याचे पालन करणारी संस्था आहोत, सर्व कायद्यांचे पूर्णपणे पालन करतो.' असे अदानी समुहाने अखेरीस म्हटले.

बँकॉकहून मुंबईला येणारे विमान लँडिंगदरम्यान आदळले! थोडक्यात टळला अपघात

■ **मुंबई । प्रतिनिधी,**
आज मुंबई विमानतळावर इंडिगो एअरलाईन्सच्या विमानाचा मोठा अपघात थोडक्यात टळला आहे, बँकॉकवरून येणारे हे विमान मुंबई विमानतळावरील धावपट्टीवर लँडिंग करतेवेळी अचानक अनियंत्रित झालं होते. या विमानाचा मागचा भाग धावपट्टीवर आदळला, मात्र यामुळे कोणताही मोठा अपघात झाला नाही. समोर आलेल्या माहितीनुसार, इंडिगोच्या अ321 विमान लँडिंगदरम्यान डगमगले, या विमानाचा मागचा भाग धावपट्टीवर आदळल्याचे दिसून आले. इंडिगोने याबद्दल प्रतिक्रिया देताना म्हटले की, खराब हवामानामुळे पायलटने लँडिंगपेवजी पुन्हा टेकऑफचा निर्णय घेतला, त्यामुळे विमानाचा मागचा भाग धावपट्टीवर आदळला. या घटनेत कोणतेही नुकसान झालेले नाही. त्यामुळे नुकसान टळले, आणि प्रवासी देखील सुखरूप राहिले. खराब हवामानामुळे घडली ही घटना

इंडिगोने एका निवेदनात म्हटले की, १६ ऑगस्ट २०२५ रोजी मुंबईत खराब हवामान होते. त्यामुळे कमी उंचीवर उड्डाण करत असताना इंडिगो एअरबस ए३२१ या विमानाचा मागचा भाग धावपट्टीवर आदळला. मात्र विमानाने पुन्हा उड्डाण घेतले आणि ते सुरक्षितपणे उतरले. आता हे विमान पुन्हा सेवेत उतरवण्यासाठी आवश्यक तपासणी, दुरुस्ती आणि मंजूरी घ्यावी लागणार आहे. इंडिगोने निवेदनात पुढे असे देखील म्हटलं आहे की, ह्याप्रवासी आणि कर्मचाऱ्यांची सुरक्षा इंडिगोचे पहिले प्राधान्य आहे. या घटनेनंतर विमान

ग्राउंड करण्यात आले असून डीजीसीएला त्याबद्दल माहिती देण्यात आली आहे. आता या घटनेची उच्चस्तरीय चौकशी होण्याची शक्यता आहे.' डीजीसीएच्या एका अधिकार्याने म्हटले की, आम्ही या घटनेची चौकशी करू. हे विमान 6ए 1060 होते, जे बँकॉकहून मुंबईला येत होते. शनिवारी पहाटे 3:06 वाजता धावपट्टी 27 वर उतरत असताना हा किरकोळ अपघात झाला. खराब हवामानामुळे ही घटना घडली असल्याची माहिती समोर आली आहे. या घटनेत कोणताही प्रवासी किंवा क्रू मॅम्बर जखमी झाला नाही. त्यामुळे मोठे नुकसान टळले आहे.

नवी मुंबईतील मालमत्तांना मिळणार ‘ओळख’

■ **नवी मुंबई । प्रतिनिधी,**
शहरातील मालमत्ता धारकांना त्यांच्या मालमतेबाबतची सविस्तर माहिती देणारे मालमत्ता ओळखपत्र उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. शहरातील नागरिकांच्या मालमत्ता ओळख निर्माण करणाऱ्या या नाविन्यपूर्ण उपक्रमाचा प्रारंभ स्वातंत्र्य दिनाचे औचित्य साधून करण्यात आला. पालिका मुख्यालयात ध्वजारोहणाप्रसंगी याचा शुभारंभ करण्यात आला. पालिका आयुक्त डॉ. कैलास शिंदे यांच्या हस्ते पाच मालमत्ता धारकांना प्रातिनिधिक स्वरूपात मालमत्ता ओळखपत्रे वितरित करण्यात आली. यावेळी अतिरिक्त आयुक्त सुनील पवार, अतिरिक्त आयुक्त तथा कर विभागाचे मालमत्ताकर विभागाच्या

सहाय्यक आयुक्त अलका महाप्रकर प्रमुख डॉ. राहुल गेटे, शहर अभियंता शिरीष आरदवाड, विभागप्रमुख आणि अधिकारी उपस्थित होते. सुशिक्षितांचे शहर अशी देखील ओळख असणाऱ्या नवी मुंबईतील तंत्रज्ञेनी नागरिकांच्या सोयीसाठी महापालिका आयुक्त डॉ. कैलास शिंदे यांचा जास्तीत जास्त डिजिटलायझेशनवर भर असून त्याद्वारे महत्त्वाचा असणारा हा मालमत्ता ओळखपत्राचा उपक्रम मालमत्ता कर विभागातील पारदर्शकता आणि कार्यक्षमता वाढविणारा आहे. अधिकृत ओळखपत्र म्हणून वापर काढ स्वरूपातील ओळखपत्राव्दारे मालमत्ता धारकांना आपल्या मालमत्ता करची थकबाकी, आगाऊ

भरलेला कर रक्कम सहजपणे पाहता येते तसेच हे ओळखपत्र घेऊन मालमत्ता धारक थेट नागरी सुविधा केंद्रावर जाऊन कर भरू शकतात. या मालमत्ता ओळखपत्रावरील क्यू आर कोड स्कॅन करून ऑनलाईन कर भरण्याची सुविधा उपलब्ध आहे तसेच आधार कार्डप्रमाणे हे मालमत्तेचे अधिकृत ओळखपत्र म्हणूनही वापरता येईल. ३.५ लाख धारकांना लाभ मालमत्ता ओळखपत्राचा लाभ शहरातील ३.५ लाख मालमत्ता धारकांना होणार असून त्यांना आपल्या मालमतेबाबतची मालमत्ता क्रमांक, पत्ता, क्षेत्रफळ, कर तपशील अशी सर्व प्रकारची माहिती एकाच ठिकाणी या पॅन कार्डसारख्या कार्डव्दारे उपलब्ध होणार आहे.

वांद्रे ते सांताक्रूझमधील अरुंद गल्ल्यांमध्ये होणार वापर

■ **मुंबई । प्रतिनिधी,**
मुंबईतील झोपडपट्टी वस्त्यांमधील अरुंद गल्ल्यांमध्ये कचरा उचलण्यासाठी छोटीया कॉम्पॅक्टर वाहनांची वाहतूक करण्यास येणाऱ्या अडचणी लक्षात घेता आता महापालिकेच्यावतीने आता ई गाडीचा वापर प्रायोगिक तत्वावर करण्यात येत आहे. महापालिकेच्या एच पूर्व विभाग कार्यालयाच्यावतीने वांद्रे ते सांताक्रूझ पूर्व भागातील अरुंदी गल्लीतील कचरा उचलण्यासाठी विशेष ई कचरा गाडीचा प्रयोग केला असून १५ ऑगस्ट दिनी प्रायोगिक तत्वावर याचा प्रारंभ करण्यात आला आहे. एच/पूर्व

विभागातील अरुंद झोपडपट्टीतील गल्लींमध्ये कचरा संकलनातील अडचणी दूर करण्यासाठी महापालिका घनकचरा व्यवस्थापन विभागाच्यावतीने प्रयत्न केला जात असून यासाठी विशेष रित्या तयार

करण्यात आलेल्या पर्यावरणपूरक ई-गाडीचा प्रारंभ १५ ऑगस्ट रोजी करण्यात आला आहे. एच पूर्व विभागाच्या सहाय्यक आयुक्त मुदुला अडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली या ई गाडीचा प्रयोग करण्यात येत असून

अडे यांच्या हस्ते याचा शुभारंभ करून प्रायोगिक तत्वावर याचा वापर सुरू करण्यात आला आहे. या ई गाडीचा वापर करण्याची ही संकल्पना कचरा व्यवस्थापनाची कार्यक्षमता वाढवून विभागाचा स्वच्छ व हिरवागार परिसर या उद्दिष्टाकडे वाटचाल करण्यास मदत करेल, असा विश्वास मुदुला अडे यांनी व्यक्त केला. वाहनांची रंदी ३२ इंच-अशा अरुंद गल्लींमध्ये सहज प्रवेश, जिथे लहान बॅन्डिस्ट कचरा गाड्या पोहोचू शकत नाहीत. वाहन क्षमता : २२० किलो कचरा किंवा बांधकाम मलबा वाहून नेण्याची क्षमता.

कार्यक्षमता : ४ मजुरांच्या कामाएवढी कार्यक्षमता या वाहनाची आहे. वाहन बॅटरीवर चालणारे : एका चार्जमध्ये ६० किमी अंतर पार करण्याची क्षमता. वाहनाला जोडलेले डबबे : ओला व सुका कचरा वेगळी ठेवण्यासाठी स्वतंत्र डबबे. वाहनातील हायड्रॉलिक अनलॉडिंग प्रणाली : कचरा किंवा मलबा सहजतेने खाली करण्याची सुविधा. बहुउपयोगी वापर : डंपर किंवा मलबा गाड्या न पोहोचू शकणाऱ्या गल्लींमधून मलबा काढण्यासाठीही.

रेल्वे प्रवासादरम्यान रात्री 10 नंतर TC तिकिटे तपासू शकतात का?

■ **मुंबई । प्रतिनिधी,**
रेल्वे प्रवासात बहुतेक प्रवासी असे गृहीत धरतात की रात्री 10 नंतर टीसी तपासणीस येणार नाही आणि ते निर्धास्त झोपू शकतात. मात्र, वास्तव यापेक्षा वेगळे आहे. रेल्वे प्रशासनाच्या नियमांनुसार काही विशिष्ट परिस्थितींमध्ये रात्री 10 नंतरही तिकिट तपासणी केली जाऊ शकते. **टीसीकडे प्रवाशांची संपूर्ण यादी असते**

आहे याची संपूर्ण यादी त्यांच्याकडे उपलब्ध असते. जर एखाद्या प्रवाशाची बोर्डिंग वेळ रात्री 10

नंतरची असेल, तर टीसी त्या प्रवाशाचे तिकीट तपासू शकतो. या वेळी तुमच्याकडे वैध तिकीट असल्यास

टीसी तपासणी करून निघून जातो. **सुरक्षेसाठी नियम लागू** कधी कधी टीसी रात्री उशिरा देखील तिकिट तपासणी करतात. यामागे सुरक्षेचे कारण असते. काही वेळा तिकिटाशिवाय प्रवास करणारे किंवा चोरीसारख्या घटना घडवणारे प्रवासी रात्रीच्या वेळेचा फायदा घेतात. त्यामुळे तिकिट तपासणीमुळे अशा प्रकारच्या गैरप्रकारांना आळा बसतो. **वाद न घालता सहकार्य करा** जर रात्री उशिरा टीटीई तिकिट तपासायला आला, तर प्रवाशांनी वाद

घालण्याऐवजी सहकार्य करावे. रेल्वेचा हा नियम प्रवाशांच्या सुरक्षिततेसाठी आणि महसुलाच्या संरक्षणासाठी महत्त्वाचा आहे. **तिकीट दाखवणे बंधनकारक** तुमच्याकडे कागदी तिकीट असो किंवा ऑनलाईन बुक केलेले तिकीट रात्रीच्या वेळेतसुद्धा ते दाखवणे बंधनकारक आहे. कारण यामुळे प्रवाशांची ओळख पटते, अवैध प्रवास टाळला जातो आणि प्रवास अधिक सुरक्षित होतो.

अखेर बारवी धरण ओव्हरफ्लो

■ **बदलापूर। प्रतिनिधी,**
गेल्या काही दिवसांपासून सर्वांचे लक्ष लागलेले बारवी धरण अखेर ओव्हर फ्लो झाले आहे. यंदा पावसाचा जोर पाहता जुलै अखेरीस धरण भरण्याची अपेक्षा होती. मात्र जुलै महिन्यात पावसाचा जोर काहीसा ओसरल्याने यंदा गतवर्षीच्या तुलनेत आठवडाभर उशिराने बारवी धरण भरले आहे. मात्र आता हे धरण पूर्णपणे भरून वाहू लागल्याने ठाणे जिल्ह्याचे पाण्याचे टेन्शन दूर झाले आहे. मागील वर्षी ९ ऑगस्टला म्हणजे आठवडाभर आधीच बारवी धरण पूर्णपणे भरून वाहू लागले होते. यंदच्या मे महिन्यात सुरुवातीला बारवी धरण क्षेत्रात झालेल्या पावसामुळे आणि त्यानंतर मे महिन्याच्या अखेरीस अवकाळी आणि पूर्व मेासमी पावसामुळेही धरणातील पाणीसाठा वाढला होता. जून आणि जुलै महिन्यातही समाधानकारक पाऊस झाला. त्यामुळे २५ जून रोजीच बारवी धरण निम्मे भरून धरणात ५०.९५ टक्के पाणीसाठा झाला होता. ५ जुलैपर्यंत हा पाणीसाठा वाढून ६०.६८ टक्क्यांवर पोहचला होता. धरण भरण्याचा हा वेग पाहता जुलै महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यात कोणत्याही क्षणी बारवी धरण ओव्हरफ्लो होण्याची शक्यता महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ प्रशासनाला वाटत होती.

त्यानुसार त्यांनी धरण आणि बारवी नदी काठच्या नागरिकांना, स्थानिक प्रशासनाला तसा खबरदारीचा इशाराही दिला होता. मात्र नंतर पावसाचा जोर मंदावला आणि पावसाने उसंतही घेतली. त्यामुळे धरण भरण्याचा वेग मंदावला होता. बारवी धरणातून अंबरनाथ बदलापूर, उल्हासनगर महापालिका, कल्याण ग्रामीण, मीरा-भाईंदर, ठाणे एमआयडीसी, तळेंजा एमआयडीसी या भागांना पाणीपुरवठा केला जातो. त्यामुळे शासकीय यंत्रणांसह जिल्ह्याचे डोळे बारवी धरण भरण्याकडे लागलेले होते. आता हे धरण पूर्णपणे भरल्याने ठाणे जिल्ह्याचे पाण्याचे टेन्शन दूर झाले आहे. यंदच्या ९ ऑगस्टला बारवी धरणात ७२.२४ टक्के पाणीसाठा होता. १० ऑगस्टला त्यामध्ये अवकाळी ४ टक्क्यांची वाढ झाली. त्यानंतर पावसाने अभूतमधून दमदार हजेरी लावण्यास सुरुवात केल्याने १३ ऑगस्टपर्यंत धरणात ७२.४५ टक्के पाणीसाठा झाला होता. त्यानंतर धरण क्षेत्रात पावसाचा जोर वाढल्याने १६ ऑगस्टला सकाळी ८ वा. धरणातील पाणी साठ्यात १० टक्क्यांची वाढ होऊन तो ७२.५५ टक्क्यांवर पोहचला. दुपारी १२ वाजेपर्यंत त्यामध्ये आणखी वाढ होऊन तो ७२.५९ टक्क्यांवर पोहचला आणि दुपारी ३.२५ वा. बारवी धरण पूर्णपणे भरून वाहू लागले.

इको फ्रेंडली गणेशोत्सवासाठी शासनाची मोहीम; १४ कोटींच्या खर्चाला राज्य सरकारची मंजूरी

■ **मुंबई । प्रतिनिधी,**
लाडक्या गणरायांचे आगमन अगदी काही दिवसांपर्यंत येऊन ठेपले आहे. पर्यावरणपूरक गणेशोत्सव साजरा करताना गणेश मुर्तीचे विसर्जन कुत्रिम तलावात करण्यात यावे, असे आवाहन राज्य सरकार

व मुंबई महापालिका प्रशासनाने केले आहे. यासाठी राज्यात मोहीम राबवण्यात येत असून आराखडा नियोजनबद्ध प्रसिद्धी यासाठी १४ कोटी ७६ लाख ९४ रुपये खर्चास राज्य सरकारने मंजूरी दिली आहे. लोकमान्य टिळकांनी जुलमी

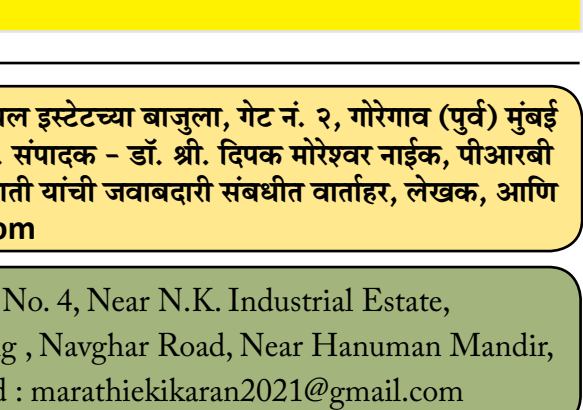
ब्रिटिश सत्तेविरुद्ध जनजागृती व जनतेला संघटित करण्यासाठी सार्वजनिक गणेशोत्सव साजरा करण्याची प्रथा सुरू केली. या निमित्ताने सामाजिक एकोपा आणि संघटनात्मक चळवळी तसेच विविध कला, देखावे आणि

सांस्कृतिक उपक्रम यांच्याद्वारे देशहिताचा व्यापक विचार समाजात रुजवण्याचे महत्त्वपूर्ण कार्य झाले. राज्याच्या वैविध्यपूर्ण सांस्कृतिक परंपरेत गणेशोत्सव हा अत्यंत लोकप्रिय आणि राज्याची देशविदेशात सांस्कृतिक ओळख

निर्माण करून देणारा असा उत्सव आहे. गणेशोत्सव काळ्यात राज्यात मोठ्या प्रमाणात पर्यटन, त्यावर आधारित विविध उद्योग व्यवसाय यांना चालना मिळत असून राज्यात एकूणच सामाजिक, सांस्कृतिक व आर्थिक भरभराट होते. त्यामुळे

ही परंपरा व संस्कृती जपली जावी, वृद्धिंगत व्हावी, यासाठी गणेशोत्सव हा रराज्य महोत्सवर म्हणून साजरा करण्याची घोषणा मंत्री आशीष शेलार यांनी पावसाळी अधिवेशनात केली. पर्यावरण पूरक सण साजरा करण्यासाठी

इको फ्रेंडली गणेशोत्सव व मूर्ती विसर्जनासाठी राज्यात जनजागृती मोहीम राबविण्यात येणार आहे. या मोहिमेसाठी माध्यम आराखडा नियोजनाची लोकांमध्ये प्रसिद्धी करणार असून १४ कोटींच्या खर्चास राज्य सरकारने मंजूरी दिली आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी याच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi Industrial Estate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra**, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com